

NUORTEN
PARLAMENTTI
2008 Raportti

Nuorten parlamentti on eduskunnan ja Kerhokeskuksen yhteinen toimintamuoto, jonka tavoitteena on aktivoida peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisia yhteiskunnallisissa teemoissa.

Toiminnan tavoitteet ovat

- auttaa nuorta hahmottamaan yhteiskuntaa eri toimijoiden näkökulmista
- tutustuttaa nuoria eduskuntaan, suomalaiseen
- demokratiaan ja vaikuttamiseen
- kehittää osallistumisessa tarvittavia valmiuksia
- avata nuorille näkökulmia yhteiskunnalliseen keskusteluun
- antaa lainsäätäjille mahdollisuuden kuulla nuoria

Nuorten parlamentti -toiminta toteutuu peruskoulujen parlamenttikerhojen työskentelynä ja eduskunnassa järjestettävänä täysistuntona. Parlamenttikerhoissa on tutustuttu politiikan asiakysymyksiin, seurattu vaaleja sekä tutkittu lainsäädäntöä ja osallistuttu kunnanvaltuustojen kokouksiin. Nuorten parlamentin istunto on suullinen kyselytunti, jossa kerholaiset esittävät kerhoissa laatimiaan kysymyksiä valtioneuvoston jäsenille.

Nuorten Parlamentti 2008
Raportti

Helsinki 2009

TEKSTI: Tiina Karhuvirta, Päivi Erkkilä ja teksteissä mainitut kirjoittajat

KUVAT:

Vesa Lindqvist/Eduskunta s. 12, 16, 17, 18, 19, 23, 27, 29, 30, 32, 35, 36, 38

Lehtikuva/Matti Björkman s. 9, 11, 13, 15, 20, 21, 24, 26, 33, 41

Tiina Karhuvirta s. 7

JULKAISIJA: Kerhokeskus – koulutyön tuki ry

KUSTANTAJA: Eduskunta

SUMMARY: Simo Autio

ČUÁKÁNKIÄSU: Ilmari Mattus

VUÄNNÖS: Katri Fofonoff

TAITTO: Hilppa Haukka

PAINOPAIKKA:

ISBN 978-951-53-3155-7 (nid.)

ISBN 978-951-53-3156-4 (PDF)

KANSIKUVA: Lehtikuva / Matti Björkman

SISÄLLYSLUETTELO

Istumajärjestys	2
Puhemiehen kirje	4
Nuorten parlamentti 1998 – 2008	5
Nuorten parlamentin kerholaistilaisuudet	
Kerhotilaisuus 14.5.2007	6
Tarkkailijana Tanskan nuorten parlamentissa / <i>Eikka Pollari, Haapamäen yhteiskoulu</i>	7
Kerholaistilaisuus 10.3.2008	9
Peltsin enkelit tuumailevat näköradion ja demokratian yhteyttä / <i>Hinni Huttunen ja Jenni Hämäläinen, Myllyharjun lakitiedonryhmä</i>	10
Istuntopäivä 11.4.2008	12
Istuntopäivän ohjelma	13
Istuntopäivään osallistuneet	14
Iisalmelaiset Nuorten parlamentissa / <i>Emmi Ruotsalainen, Juhani Ahon koulu</i>	16
Päivä nuorten parlamentissa / <i>Noora Lehtimäki, Vesilahden yläaste</i>	17
Puhemies on täysistunnon pääjehu / <i>Polina Semenova, Myllyharjun lakitiedonryhmä</i>	19
Terveisiä Nuorten Parlamenttipäivästä 2008 / <i>Anu Härmä, Mainingin koulu</i>	21
Ungdomsparlamentet / <i>Anna Englund, Ekenäs Högstadiaskola</i>	22
Miten ymmärtää politiikan kiemuroita / <i>Maria Kokkonen, Sompion koulu</i>	24
Palautteiden kertomaa	27
Joukkoliikenteen hinnoista nuorten pahoinvointiin – mitä saapuneet kysymykset kertovat	30
Nuorten parlamentti -kerhon perustaminen	34
Summary: Youth Parliament 1998 - 2008	37
Čuákánkiäsu: Nuorâi parlament 1998 - 2008	39
Vuännös: Nuõri parlamentt 1998 – 2008	40

NUORTEN PARLAMENTIN ISTUMAJÄRJESTYS 2008

1998-2008 NUORTEN PARLAMENTTI

B

Robin Bolkart	Tiia Repo	Kaisa Wessman	Jonne Laakso	Sanni Papinkivi	Milena Ahola	Minna Backman	Johanna Piiipponen	Suvi Salo
Neulamäen koulu			Hakkalan koulu		Hatanpään koulu		Hausjärven yläaste	

Larri Myllymäki	Aki Eväkoski	Salla Kytömäki	Ronja Haspanen	Juho Väänänen	Ville Haiminen	Ron Iives	Laura Kuismanen	Aapo Järvinen
Hakarinteen koulu		Heliän koulu		Helsingin normaalilyseo		Helsingin yhteislyseo		

Fanny Salo	Lotta-Maria Vanhatalo	Jasmin Laurila	Viivi Ruhanen	Noora Angeslevä	Juuli Kärkinen	Jasmin Elonen	Susanna Virolainen
Jyväskylän normaalikoulu		Järvenpään yhteiskoulu		Kalajoen yläaste		Karakallion koulu	

Eveliina Paavilainen	Henna Sainio	Suvi Uotila	Oskar Loismäki	Tiia Haavisto	Noora Haikonen	Oscar Nyman
Kiukaisten yhteiskoulu		Kruununhaan yläaste		Kuusiston koulu		Källhagens skola

Iira Hyttiäinen	Maija Lehtikoinen	Petra Oikarinen	Eneli Retsä	Nadja Leham	Marina Stenbäck
Mainingin koulu		Matinkylän koulu		Mattlidens skola	

Tiia Maaninka	Pia Luokkanen	Kaisa-Majja Loutti	Asta Nikkari
Posion peruskoulu		Rauman lyseon peruskoulu	

Laura Salonen	Veikko Isotalo	Sofia Vesalainen	Anni Vahtera
Tampereen Nuorisofoorumi Puistolain Peruskoulu			

Mira Panu	Niko Ilomäki	Nina Pelttonen
Varikan koulu		Vehkalahden koulu

A

A

Myllymäki	Eväkoski	Kytömäki	Haapainen	Väänänen
Hakarinteent koulu	Heilän koulu		Heisingin normaalkoulu	

Fanny Salo	Lotta-Maria Vanhatalo	Jasmin Laurin	Viivi Ruhanen
Jyväskylän normaalkoulu			Järvenpään yhteiskoulu

Evellina Paavilainen	Henna Sainio	Suvi Uotila
Kiukaisten yhteiskoulu		Kruunus

Iira Hyytiäinen	Majlu Lehtikoinen
Mainingin koulu	

Tilla Maaninka
Posion

Ada Heipio	Leo-Matti Tolkkio	Jenna Pulkkinen	Ellinora Tuori
Anna Tapion koulu		Arppen koulu	
Pirja-Liisa Kujonpää	Jaani Saulamaa	Erkka Filander	Joel Penttunen
Espoon yhteislyseon koulu		Espoonlahden koulu	
Anni Ruuska	Nina Vasimäki	Ida Vesterinen	Ville Viinikka
Keskustan koulu		Keuruun yläkoulu	
Krista Isomäki	Antti Lehtosaari	Elli-Noora Stenholm	Lotta Saaremaa
Leppävaaran koulu		Linnikalan peruskoulu	
Mika Ertala	Emmi Leikkinen	Henri Kiiski	Laura Tuomala
Pernön yhteiskoulu		Pielisjärven koulu	
Hely Ollila	Ronja Parkkinen	Heidi Karjalainen	Elle Kiiski
Simonkylän koulu		Sompion koulu	
Anna-Sofia Hietala	Ville-Veikko Karjalainen	Jyrki Eerola	Janina Murto
Vaalan yläkoulu		Valkeavuoren koulu	
Pauliina Lahtinen			
Varikan koulu			
Annukka Ollila	Sere Doumbouya	Maarika Prusti	Juha Tommila
Länsimäen koulu		Porin suomalaisen yhteislyseon koulu	
Anni Ruuska	Nina Vasimäki	Ida Vesterinen	Ville Viinikka
Keskustan koulu		Keuruun yläkoulu	
Krista Isomäki	Antti Lehtosaari	Elli-Noora Stenholm	Lotta Saaremaa
Leppävaaran koulu		Linnikalan peruskoulu	
Mika Ertala	Emmi Leikkinen	Henri Kiiski	Laura Tuomala
Pernön yhteiskoulu		Pielisjärven koulu	
Hely Ollila	Ronja Parkkinen	Heidi Karjalainen	Elle Kiiski
Simonkylän koulu		Sompion koulu	
Anna-Sofia Hietala	Ville-Veikko Karjalainen	Jyrki Eerola	Janina Murto
Vaalan yläkoulu		Valkeavuoren koulu	
Pauliina Lahtinen			
Varikan koulu			

C

8	Oona Herttunen	Karolina Marisa	Benjamin Kiviharju	Anni Lepola	Jenna Vänskä	Joonas Hyttinen	Elina Hedman	Matilda Penttinen	Joonas Tiainen
	Elsenvaaran koulu	Emäkosken koulu		Enon koulu				Kesämaenrinteen koulu	
7	Salla Jortikka	Atte Timonen	Milka Huhtinen	Laura Iianen	Linda Laaksonen	Mimmi Matalamäki	Nina Pitkänen	Amar Taha	Mona Leivo
	Hämeenkyrön yhteiskoulu		Hämeenlinnan yhteiskoulu		Härkävehmaan koulu		Porolahden peruskoulu		
6	Hanna Järmi	Sirwan Taimouri	Nita Junnila	Emilia Maunola	Tiia Saari	Jenni Sinervo	Marie Hienonen	Riina Laurila	
	Karjaan yhteiskoulu		Kartanon koulu		Karviaisten koulu		Kempeleen yläaste		
5	Tanja Niemi	Titta Immonen	Tero Mollanen	Emmi Purhonen	Teemu Strömberg	Tiitus Hilvanainen	Lauri Hytönen		
	Källhagens skola	Kätönlahden koulu		Könönpellon koulu		Lahian Keskuskoulu			
4	Leo Viskari	Nea Väisänen	Minna Mettälä	Paula Nordström	Eerika Ilkka	Alina Välimäki			
	Mukkulan yläaste		Mylyharjun koulu		Nokianvirran koulu				
3	Toni Saarenpää	Roosa Kokkonen	Elli Kostainen	Emilia Gummerus	Sirja Hietanen				
	Raumankarin koulu	Raumanmeren peruskoulu		Ristinarkun koulu					
2	Laura Ginstrom	Saara Hannikainen	Noora Kolivikko	Roosa Kukkonen					
	Tapiolan koulu		Tikkosken koulu						
1	Ossi Tuominen	Emilia Holikainen	Lasse Halonen						
	Vesilahden yläaste		Viltasaaren keskuskuolu						

D

7	Saara Huikkola	Sakari Nuutila	Matias Westerholm	Andreas Hindén					
	Ehnoosin koulu		Ekenäs högstadie skola						
6	Assi Aakkula	Roosa-Maria Wäkinen	Eerika Mäkelä	Annu Nurmela	Veera Korja	Noora Rantanen			
	Iittalan koulu		Jalasjärven yläaste		Juhani Ahon koulu				
5	Henry Schuman	Oona Sormunen	Mari Rannikko	Johanna Rintala	Amanda Kura	Sanna Mäenpää	Eero Reijäläinen	Ida-Maria Vintanen	
	Nummelanharjun koulu		Nummenpään koulu/Auraajoen yksikkö		Nurmon yläaste		Opiittien koulu		
4	Hedi Kanerik	Annika Myllyoja	Ruut Luukkainen	Toni Ilomäki	Julia Haapalahti	Ellen Penttilä	Aleksi Ketonen	Aaro Salosensaari	Anni Kotiranta
	Orimattilan yhteiskoulu		Oriveden nuorisoyhteisto		Oulun normaalikoulu		Ounasvaaran yläaste		Roosa Helenius
3	Alexi Laine	Janne Taskinen	Assi Karko	Kimi Rintala	Sofia Saloranta	Alisa Tälja	Anna Pöyrylä	Jaakko Santavuori	
	Ruusuvaaran koulu		Salpausselän koulu		Seinäjoen lyseo		Sepän koulu		
2	Tuuli Helmius	Pauliina Lahtinen	Aleksi Kulmala	Stella Nordlund	Laura Kosonen	Risto Luukkainen	Jani Sairanen		
	Turun Lyseon koulu		Uotilänrinteen peruskoulu		Sulkavan yläaste				
1	Henna Järkytyä	Mari Pouttu	Katarina Toipari	Santeri Kiveli	Aino Peräläinen				
	Viltasaaren keskuskuolu		Ylistaron yläaste		Ähtärin yhteiskoulu				

Hyvät peruskoulun kahdeksannen ja yhdeksännen luokan oppilaat

Eduskunnalla on jo kuudennen kerran ilo ja kunnia järjestää Nuorten parlamentin istunto ja saada aikaan suora keskusteluyhteys Teidän nuorten ja valtioneuvoston välille.

Nuorten parlamentti on vuosien mittaan osoittautunut erinomaisesti mahdollisuudeksi tutustuttaa peruskoulunsa päättävät nuoret yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Toivon mukaan parlamenttikokemuksen kautta saatte tälläkin kertaa tuntuman siihen, että jokainen meistä voi vaikuttaa ja että luottamustehtävät ovat avoinna kaikille.

Mielestäni on tärkeää tukea nuorten mahdollisuuksia osallistua yhteisistä asioista päättämiseen. Keskustelulle ja ajatustenvaihdolle on tärkeää löytää sopivia foorumeita ja siksi myös koulujen ja kuntien on hyvä tarjota nuorille kanavia mielipiteittensä ilmaisuun.

Seuraava Nuorten parlamentin istunto järjestetään eduskunnassa perjantaina 11.4.2008. Silloin yhteiskunnallisen keskustelun aiheita tuovat esille 199 nuorten edustajaa.

Nuorten parlamentin istuntoon voitte valmistautua koulujenne parlamenttikerhoissa tulevan syksyn ja talven aikana. Toivon, että kerhoissa syntyy vilkasta ja runsasäänistä keskustelua. Parlamenttikerhojen puitteissa löydätte varmasti Teille tärkeitä teemoja, jotka on paikallaan tuoda hallituksen ja eduskunnan tietoisuuteen.

Nuorten parlamentti on yhteistyötä, joka ei olisi mahdollista ilman kuntien, koulujen, rehtorien ja opettajien aktiivista osallistumista ja tukea. Välitän jo etukäteen kiitokseni kaikille Nuorten parlamentti hankkeeseen aktiivisesti osallistuville tahoille.

Toivon näkeväni mahdollisimman monet Teistä huhtikuussa Arkadianmäellä!

Lisätietoja Nuorten parlamentin toiminnasta saatte osoitteesta:
www.kerhokeskus.fi/nuortenparlamentti

Sauli Niinistö
Eduskunnan puhemies

NUORTEN PARLAMENTTI 1998 – 2008

Nuorten parlamentin täysistunto järjestettiin nyt kuudennen kerran. Eduskunnan kaikkein näkyvimpään paikkaan –istuntosaliin – on päässyt kuluneen kymmenen vuoden aikana 1194 nuorta. Lehtereillä on istuntoa seurannut toimittajaoppilaana noin 540 nuorta.

Kymmenen vuoden aikana on Suomeen perustettu lähes 550 Nuorten parlamentti kerhoa, joista viitisen sataa on lähettänyt keväällä edustajansa istuntoon. Toimintaan osallistuvien nuorten määrä on varovaisen arvion mukaan vähintään kymmenkertainen kerhojen lukumäärään verrattuna.

Istuntosalissa vuosien aikana on ehditty käsittelemään yli 150 suullista kysymystä. Kysymyksiä on esitetty aavikoitumisesta ympäristöriskinä äänioikeusikärajan alentamiseen. Nuorten parlamentti on ollut se foorumi, joka on pystynyt luontevasti tuomaan poliittisten päätöksentekijöiden tietoisuuteen sellaiset yhteiskunnalliset teemat, jotka nuorten mielestä olisi nostettava poliittiseen keskusteluun mukaan. Historia- ja tilastotietoa löytyy osoitteesta

www.eduskunta.fi/nuortenparlamentti.

Nuorten parlamentista on vuosien aikana tullut yksi osa suomalaista nuorten kuulemis- ja vaikuttamisjärjestelmää. Uusittu Nuorisolaki edellyttää nuorten paikallista ja alueellista kuulemista heitä koskeissa asioissa. Istuntosalissa valtioneuvoston jäsenille esitetyt kysymykset ovat ainakin yksi kokonaisuus hahmoteltaessa sitä, mikä oikeastaan on nuoria koskeva asia.

Vuosien aikana istuntosalissa on saatu aikaiseksi myös aikuisia velvoittavia päätöksiä. Ensimmäisessä istunnossa äänestettiin selvin luvuin Nuorten parlamentin toteuttamisesta säännöllisesti. Vuoden 2006 istunnossa otettiin kantaa edustajien matkakorvausten saamisesta valtion varoista, joka toteutettiin ensimmäisen kerran vuonna 2008.

Nuorten parlamentin toteuttaminen ei onnistu ilman asiaan paneutuvia ohjaajia, jotka ohjaavat kerhoja kouluissa. Tarvitaan myös ymmärtävä rehtori, resursseja kunnan päättäjiltä ja näkemystä nuorten vanhemmilta, jotta nuorelle tarjoutuu mahdollisuus osallistua Nuorten parlamentin toimintaan. Ja tietysti tarvitaan innostunut ja aktiivinen nuori, joka lähtee mukaan pohtimaan yhteiskunnallisia ajankohtaisia aiheita.

Julkaisussa kuuluu osallistuneiden nuorten ääni useissa kerholaisten kirjoituksissa. Nuorten istuntoon toimittamat kysymykset on luokiteltu ja pyritty kokoamaan yhteen ainakin poikkileikkauksen omaiseksi luvuksi siitä, mitkä asiat peruskoulun päättöluokkalaisten mielestä ovat tärkeitä ja mihin he haluaisivat poliittisten päätöksentekijöiden kiinnittävän huomiota. Loppuun on hahmoteltu vielä ohjeita ja ideoita Nuorten parlamentti –kerhon toiminnan tueksi.

Lämpimät kiitokset kaikille, jotka ovat olleet mukana toteuttamassa Nuorten parlamenttia kaikkina näinä vuosina.

5.5.08

NUORTEN PARLAMENTIN KERHOLAISTILAISUUDET

Vuosittain järjestettävän kerhotilaisuuden tavoitteena on antaa koko kerholle mahdollisuus tutustua edustukselliseen demokratiaan, eduskuntaa ja johonkin ajankohtaiseen teemaan. Tapahtuma on yleensä kestänyt koko päivän, jolloin aamupäivän ohjelmaan on päässyt osa kerhoista. Aamupäivään osallistuvien määrää on jouduttu rajoittamaan vierailukohteiden vuoksi. Aamupäivällä on Vuosittain järjestettävän kerholaistilaisuuden tavoitteena on antaa koko kerholle mahdollisuus tutustua edustukselliseen demokratiaan, eduskuntaan ja johonkin ajankohtaiseen teemaan. Tapahtuma on yleensä kestänyt tutustuttu mm. museonäyttelyihin ja siitä kumpuaviin pohdintoihin vaikkapa muuttuvista näkemyksistä siihen, millainen on ”kunnan kansalainen”. Nuorten parlamentti on haastanut nuoret pohtimaan myös vaikkapa tiedonvälityksen merkitystä demokratialle.

Eduskuntatalossa kerholaistilaisuudet ovat keskittyneet eduskunnan ja kansanedustajan työhön. Mukaan on saatu ajankohtaisia teemoja nuorten ja kansan-edustajien väliin dialogiin pohdittavaksi.

Kerholaistilaisuus 14.5.2007

9.00 – 11.30

Kunnan kansalainen -näyttely max. 30 oppilasta, Hakasalmen huvila, Mannerheimintie 13

9.00 Tervetuloa ja orientoituminen aamupäivän teemaan

9.30 Näyttelyyn tutustuminen oppaan johdolla

10.00 Ryhmätyöskentely alkaa

10.45 Purku ja loppukeskustelu

11.30 Lähtö ruokailemaan (Museoryhmän kanssa)

12.00 – 16.00

12.00 Ilmoittautuminen Eduskunnan lisäkennukseen max. 100 oppilasta

13.00 Avaus

Nuorten parlamentin lukuvuosi 2007 - 2008

*Päivi Erkkilä, Eduskunnan kirjasto
Tiina Karhuvirta, Kerhokeskus - koulutyön tuki ry*

13.20 Tanskan Nuorten parlamentti suomalaisen tarkkailijaoppilaan kokemana

Eikka Pollari, Haapamäen koulu

13.40 Demokratian tulevaisuus
Tulevaisuusvaliokunta

14.15 Kahvitauko

14.35 Kansanedustajan työ
Paavo Arhinmäki

15.05 Kansalaisten verkkopalvelut
*Aki Asola, Kansanvalta.fi -portaali
Oili Salminen, Ota kantaa -sivusto*

15.25 Kysymykset, keskustelu

16.00 Lopetussanat

Päivän palautteessa kiitettiin erityisesti Eikka Pollarin esitystä, mutta kiitosta saivat myös kansanedustajan puheenvuoro, keskustelu ja käynti Hakasalmen huvilassa. Lisäksi palautteessa esitettiin, että Nuorten parlamentin istunnottomina vuosina kerholaistilaisuudessa kerhot esittelisivät toimintaansa. ”Nuorten puheenvuorot olisivat virkistäviä ja kerhojen toiminta saisi ”punaisen langan” jos tiedettäisiin etukäteen että kerhon toimintaa tullaan esittelemään.”

Tarkkailijana Tanskan nuorten parlamentissa

Eikka Pollari, Haapamäen yhteiskoulu

Suomessa on järjestetty Nuorten parlamentteja joka toinen vuosi vuodesta 1998 lähtien. Hankkeen tarkoituksena on tutustuttaa nuoria eduskunnan toimintaan ja suomalaiseen demokratiaan. Olin tutustumassa Kerhokeskus – koulutyön tuki ry:n edustajan, Tiina Karhuvirran, kanssa vastaavaan tapahtumaan Tanskassa, missä se järjestettiin tänä vuonna viidettä kertaa.

Nuorten parlamentti alkoi pääistuntosalissa puhemies Christian Mejdahlin tervetuliaispuheella 179:lle noin 14-vuotiaalle osallistujalle. Osallistujista kaksi tuli Färsaarilta ja kahdesta Grönlannista, samaan tapaan kuin Tanskan parlamentissa on tapana. Puheen jälkeen nuoret jaettiin 12 komiteaan, jossa kussakin keskusteltiin viidestä lakiehdotuksesta, joista yksi valittiin esitettäväksi kysely-tunnille. Lakiehdotuksen lisäksi komiteassa

Tanskan parlamenti-talo toivotti Nuorten parlamentin osallistujat tervetulleeksi liputuksella

valmisteltiin suullinen kysymys kyselytunnilla esitettäväksi. Lakiehdotuksia oli saapunut yli tuhat kappaletta, joista Tanskan Nuorten parlamentin koordinaattorit valikoivat 179 lakiehdotusta käsiteltäviksi Nuorten parlamentissa. Valikoinnissa noudatettiin alueellista tasa-arvoa sukupuolten tasa-arvoa tietenkään unohtamatta.

Komiteatyö alkoi esittelyllä, jonka jälkeen jäsenet kertoivat omat lakiehdotuksensa. Toisten ehdotukset kuultuaan, nuoret alkoivat keskustella niistä. Osallistujat olivat saataneet valmistella ehdotuksiaan kouluissaan jopa puoli vuotta, joten kukaan ei halunnut omaa ehdotustaan hylättävän. Puhuminen näytti aluksi olevan hyvin vähäistä, mutta komitean puheenjohtaja, joka oli tanskalainen poliitikko, kevensi tunnelmaa ja yritti aiheuttaa väittelyä osallistujien välille. Tämä onnistui hyvin, sillä ajan kuluessa tunnelma muuttui rennommaksi ja keskustelu aktiivisemmaksi eivätkä nuoret tylsistyneet, vaikka komiteaistunto kesti yli kaksi tuntia. Lopuksi pidettiin äänestys, jolla valittiin yksi lakiehdotus ja kysymys. Komiteatyön aikana laadittiin myös mietintö, johon kirjattiin pääkohdat lakiehdotuksen hyväksymisen puolesta.

Kyselytunnilla osallistujat kysivät oman komiteansa kysymyksen puhujanpöntössä istuntosalin edessä, joihin eri ministerit tulivat vastaamaan. Ministereitä paikalla oli yhteensä

kuusi. Vastausten jälkeen osallistujat saivat esittää lisäkysymyksen ja tätä tapahtuikin usein. Kysymykset eivät vaikuttaneet kauhean vakavilta, sillä usein kysymyksen jälkeen koko sali alkoi nauraa. Tunnelma nuorten ja ministerien keskuudessa vaikutti muutenkin oikein rennolta ja mukavalta.

Kysymysten jälkeen komiteat esittelivät omat lakiehdotuksensa ja salissa alettiin keskustella osallistujien kesken niistä. Lakiehdotuksina oli mm. avustuksien saaminen perheiden liikuntaharrastuksiin, hammaslääkärinhoitojen muuttaminen ilmaiseksi ja yhdyskuntapalvelun ottaminen rangaistukseksi 13-15-vuotiaille nuorille. Keskustelun jälkeen lakiehdotuksista pidettiin äänestys, jossa laki joko hylättiin tai hyväksyttiin. Tätä tapahtumaa en tosin ehtinyt jäädä seuraamaan, koska aikataulu oli tiukka. Parlamentin puhemies luovuttaa nuorten hyväksymät lakiehdotukset juhlallisesti pääministerille samana päivänä juhlavastaaanoton aikana.

Tanskalaisnuoret vaikuttivat kiinnostuneilta yhteiskunnallisista asioista ja heidän toimintansa nuorten parlamentissa oli aktiivista. Tutustumisreissu oli kaiken kaikkiaan mielenkiintoinen ja avartava kokemus. Raportoin matkastani toukokuussa parlamenttikerhojen kokoontumispäivänä Suomen eduskunnassa, jonne yritämme lähteä kaikkien Haapamäen 9-luokkalaisten kanssa.

Kerholaistilaisuus 10.3.2008

Ohjaako yhteiskunta tekniikan kehittymistä vai tekniikka yhteiskunnan kehittymistä?

Tilaisuus Tekniikan museossa klo 9.00 – 12.00

Osallistujia 40

9.00 – 9.30 Bussi Rautatientorilta Tekniikan museoon

9.30 – 9.45 Aamupala ja avaus

9.45 – 10.10 Alustus *Riina Linna*

10.10 – 10.40 Jakautuminen ryhmiin ja pohdintaa Tekniikan museosta löytyvään keksintöön -esim. tiedonvälitykseen liittyen

10.40 – 11.10 Töiden purku ja keskustelu

11.10 – Lounas

12.00- Bussikuljetus Eduskuntaan

Opaskierrokset Eduskuntatalossa

12.00 – 12.30

Osallistujia 60

Saapuminen eduskuntaan 11.30-

15.00-15.30

Tekniikan museossa aamupäivän viettäneet kerholaiset

Kerholaistilaisuus

Tilaisuus Eduskuntatalon auditoriossa klo 13.00 – 15.00

Osallistujia yhteensä 100

Tähän voi tulla suoraan osallistumatta Tekniikan museo -käyntiin tai Eduskuntatalon opaskierrokseen

Ilmoittautuminen alkaa

13.00 Tilaisuuden avaus

Puhemies *Sauli Niinistö*

13.10 Käytännön asiat Nuorten parlamentin istunnosta.

Suunnittelija *Tiina Karhuvirta*,
informaatikko *Päivi Erkkilä* ja
eduskuntas sihteeri *Maija-Leena Paavola*

13.45 Kahvi ja virvokkeet

14.00 Äänestysikäraja – poliitikko paneeli
-kaikkien eduskuntapuolueiden edustajat

nuorten valmistelevat kysymykset
pj:nä *Marias Orola*

15.00 Lopetus

Tästä kaikki alkaa aamulla

Verkkotoimittajien koulutus

Eduskunnan kirjasto, Aurora-sali
klo 12.00 – 13.45

Osallistujia noin 15

- 12.00 – 12.30 Tutustuminen taloon
- 12.30 – 13.15 Politiikkatoimittaja + kuvaaja
antavat vinkkejä
- 13.15 – 13.45 Verkkotyöskentelyä -atk-luokassa
- 13.45 Siirtyminen auditorioon. Kahvi ja
virvokkeet
- 14.00 Ohjelma jatkuu auditorion
ohjelman mukaisesti

Kerholaistilaisuuksiin oli usein toivottu sekä keskustelua kansanedustajien kanssa että eduskuntatalon kiertokäyntiä. Kevään kerholaistilaisuudessa kokeiltiin kumpaakin elementtiä onnistuneesti – ohjelma oli osallistujien mielestä onnistunut kokonaisuus.

Peltsin enkelit tuumailevat näköradion ja demokratian yhteyttä

Hinni Huttunen ja Jenni Hämäläinen, Myllyharjun lakitiedonryhmä

Lähdimme mukaan Nuorten Parlamenttiin edustaaksemme Myllyharjun koulua. Nuorten Parlamentti järjestetään joka toinen vuosi ja ensimmäinen suullinen kyselytunti järjestettiin eduskunnan täysistunto-salissa perjantaina 15. päivänä toukokuuta 1998.

Tänä vuonna edustajamme ovat Paula Nordström ja Minna Mettälä. Koulumme kaikki oppilaat saivat äänestää seitsemästä ehdokkaasta, joista kaksi eniten ääniä saanutta pääsi edustamaan kouluamme. Kaikki

ehdokkaat olivat lakitiedon ryhmästämme ja ääntenlaskennassa löytyi muutama ääniharava, kun taas osa äänistä jouduttiin hylkäämään ohjeiden noudattamatta jättämisen takia. Ehdokkaat asettuivat ehdolle tavoitteenaan päästä seuraamaan politiikkaa käytännössä ja koska pitivät itseään sopivina koulunsa edustajina, paitsi Minna, joka lähti mukaan läpällä, pilke silmäkulmassaan.

Olemme tutustuneet politiikan ihmeelliseen maailmaan eduskunnan sivuilla mm. käymällä läpi Uudenmaan kansanedustajat (ikä, koulutus, sukupuoli, ammatti jne.) ja osa meistä on lähettänyt heille sähköpostia, vastauksia saamatta. Perehdyimme myös eduskunnan työrytmiin pelaamalla Lainsäätäjät-peliä. Lisäksi olemme yrittäneet pysyä ajantasalla seuraamalla ajankohtaisia eduskunnan ja hallituksen toimintaan liittyviä asioita eri tiedotusvälineissä, sekä keskustelleet niistä.

10.3.2008 lähdimme tutustumaan Tekniikan museoon ja Eduskuntaan. Tekniikan museossa tutustuimme erilaisiin keksintöihin, kuten näköradioiden, painokoneiden, vetureiden ja lapamatojen maailmaan innokkaan ja osaavan oppaan johdolla, jolta saimme runsaasti uutta tietoa. Tehtävänämme oli laittaa eri aikakausien keksinnöt aikajanaan. Lopuksi asetimme jokapäiväisessä käytössäme olevat tekniset esineet tärkeysjärjestykseen. Lounastimme museokierroksen jälkeen ravintola Helsingessä, jonka jälkeen matkamme jatkui eduskuntaan.

Eduskunnassa jätimme elektroniset välineet, paitsi kameran, tallelokeroon, jonka jälkeen kävelimme turvatarkastuksen läpi. Tämän jälkeen allekirjoittaneet lähtivät muiden toimittajaoppilaiden kanssa, verkkotoimittajien koulutukseen, kun muut suunnisti-

vat Eduskuntatalon auditorioon, Kerholaistilaisuuteen.

Verkkotoimittajien koulutuksessa poliittikkatoimittaja ja kuvaaja kertoivat toimittajan työstä, sekä antoivat vinkkejä. Harjoitimme myös Nuorten Parlamentti päivää varten verkkotyöskentelyä. Auditoriossa muut kuuntelivat Puhemies Sauli Niinistön avauspuhetta ja kävivät läpi käytännön asioita Nuorten Parlamentin istunnosta.

Näiden jälkeen nautimme kahvia ja virvokkeita, sekä pientä purtavaa. Tauon jälkeen Kerholaistilaisuus jatkui poliittikkopaneelilla, jossa aiheena oli äänestysikärajan laskeminen. Nuoret saivat esittää kysymyksiä kansanedustajille, joita paikalla oli seitsemän.

Paneelin puheenjohtajana toimi Matias Orola. Edustajamme Nuorten Parlamentissa, Paula Nordström kysyi: "Jos äänestysikäraja lasketaan 16-vuoteen, laskeeko myös vaalikelpoisuuden ikäraja?" Osa vastaajista oli

periaatteessa valmis laskemaan myös vaalikelpoisuuden ikärajaa, mutta piti tärkeänä ensin alentaa äänestysikärajaa. Vaalikelpoisuuden ikärajaa ei selvästikään oltu mietitty. Poliittikkopaneelin päätteeksi äänestimme äänestysikärajasta ja suurin osa meistä suhtautui kielteisesti. Paneelin jälkeen tutustuimme eduskuntaan oppaan johdolla. Pääsimme ihailemaan esimerkiksi täysistunto- ja valtiosalia. Näimme myös eduskuntatalon "kuuluisat" hissit, jotka ovat vain kansanedustajien käytössä, joten kävelimme kuuliaisesti rappusia. Opas esitteli meille eduskuntatalon pienoismallin ja antoi paljon nippelitietoa, esimerkiksi täysistuntosalista.

Päivä oli pitkä ja raskas, mutta mielenkiintoinen ja antoisa, vaikka näimme vain pintasilauksen eduskuntatalon toiminnasta. Päivä antoi hyvän pohjan, ja eksymisen vaaran, tulevaa Nuorten Parlamentti päivää varten.

Opaskierroksella tutustui eduskuntataloon ja sen tarinoihin

ISTUNTOPÄIVÄ 11.4.2008

Nuorten parlamentti 11.4.2008

Nuorten parlamentti huipentuu joka toinen vuosi eduskunnassa järjestettävään Nuorten parlamentin täysistuntoon. Täysistuntopäivänä kansanedustajat luovuttavat tuolinsa istuntosalissa nuorille edustajille, vain eduskunnan puhemies säilyttää paikkansa istunnon puheenjohtajana. Täysistunto mallintaa suullista kyselytuntia, jolloin nuoret pääsevät mukaan politiikan mielenkiintoisimpaan päivänpolttavaan keskusteluun valtioneuvoston jäsenten kanssa.

Ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin asioihin paneutuminen, keskustelut kerhoissa ja kerhojen ulkopuolella sekä tiedon etsintä konkretisoituvat nuorille salissa ja yleisölle lehteillä kun edustajat esittävät suulliset kysymyksensä valtioneuvoston jäsenille. Keskustelut ja vaikuttaminen jatkuu vielä puhemiehen vastaanotolla valtiosalissa.

Istuntopäivänä tapahtuu paljon muutakin – silloin on mahdollista tavata oman alueensa kansanedustajaa, osallistua poliittikopaneeluihin ja tutustua muutoinkin eduskuntaan ja eduskuntataloon.

Istuntopäivän ohjelma

11.4.2008 Nuorten parlamentin 10-vuotis -juhlaistunto

7.00 - 10.00 Sisääntulo ja ilmoittautuminen
 7.30 - 10.30 Aamiainen eduskunnan kahvilassa
 9.00 - 12.00 Verkkotoimittajat työskentelevät
 9.30 - 10.30 Poliitikko non-stop: edustajaoppilaiden keskustelutilaisuus
 9.00 - 10.30 Opaskierrokset Eduskuntatalossa
 9.30 - guidad rundtur på svenska
 9.45 - 10.30 Toimittajaoppilaiden keskustelutilaisuus auditoriossa
 10.45 - 11.30 Harjoitukset

10.45 - 11.30

Kerhonohjaajien keskustelutilaisuus auditoriossa

11.30 - 12.00

Tauko

11.30-12.00

Kutsuvieraat saapuvat

12.00 - 13.00

Nuorten parlamentin täysistunto

13.05 - 14.30

Puhemiehen vastaanotto valtiosalissa

13.05 - 16.00

Verkkotoimittajat työskentelevät

14.30 - 16.00

Mahdolliset edustajatapaamiset

14.30 - 16.00

Kansalaisinfo

16.00

Järjestetty ohjelma päättyy

18.00

Eduskuntatalo suljetaan

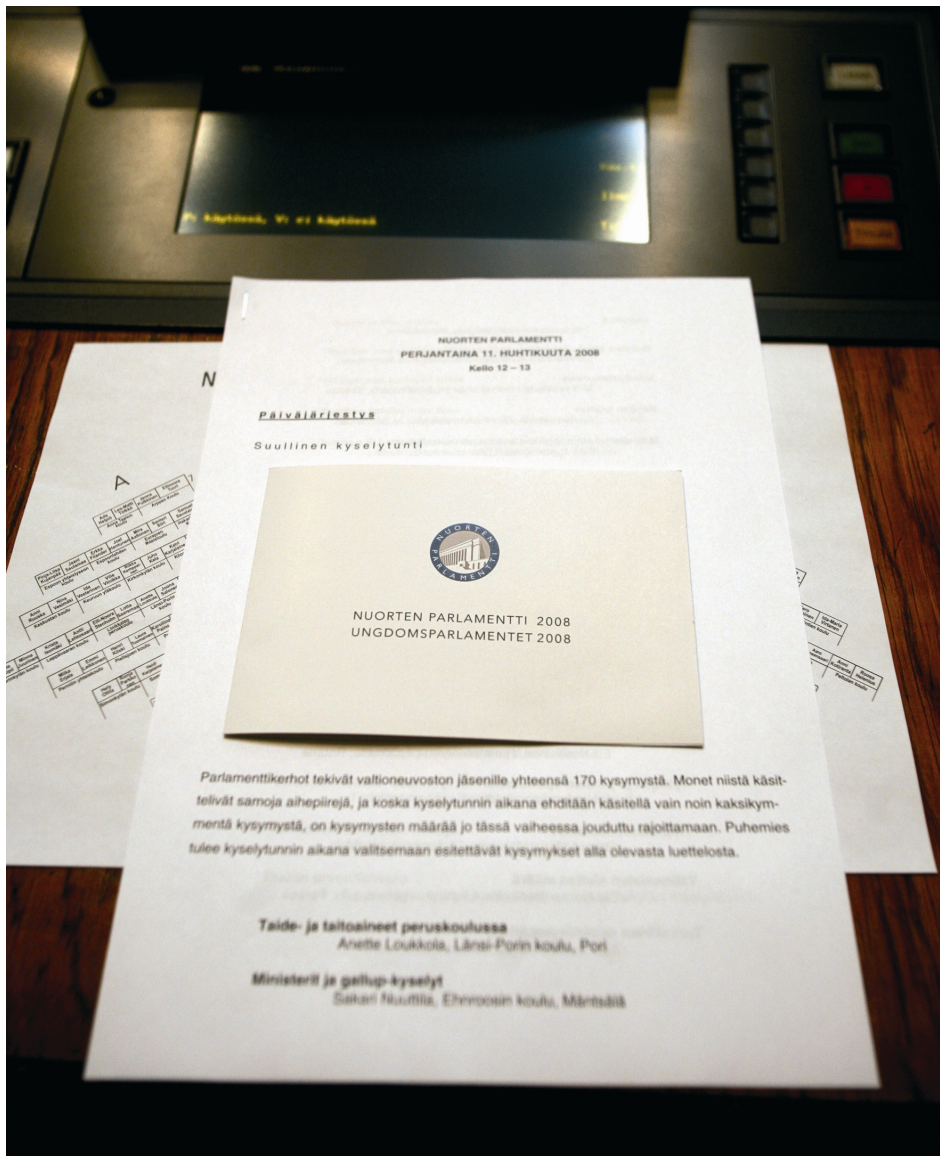
Aamupalalla kerrataan vielä päivän ohjelma

Istuntopäivään osallistuneet

Vaalipiiri	Kansan- edustajat	Kerhot	Edustajat	Kerhon- ohjaajat	Toimittaja- oppilaat
Helsingin	21	6	14	5	5
Uudenmaan	34	25	50	24	23
Varsinais- Suomen	17	6	12	6	6
Satakunnan	9	9	18 (16)	9	8
Hämeen	14	8	16	8	8
Pirkanmaan	18	9	18	8	8
Kymen	12	3	7	3	4
Etelä-Savon	6	1	3	1	1
Pohjois-Savon	10	3	7	3	4
Pohjois-Karjalan	6	3	6	3	2
Vaasan	17	9	18	9	8
Keski-Suomen	10	5	10	5	5
Oulun	18	6	12	6	4
Lapin	7	4	8	4	4
Yhteensä	199	97	199 (197)	94	90

Istuntopäivänä selvisi, että kaksi oppilasedustajaa ei päässyt istuntoon. Siksi edustajien sarakkeessa esiintyvät suluissa olevat luvut kertovat varsinaisen istuntoon osallistuneiden määrän.

Istuntopäivään osallistui 381 kerholaisen lisäksi kaikki 20 ministeriä, puhemies, kansanedustajia ja virkamiehiä. Kutsuvieraat edustivat mmm. erilaisia nuorisjärjestöjä. Median lisäksi Nuorten parlamentin istuntoon ja sen jälkeiseen puhemiehen vastaanottoon osallistui yli 500 henkeä

Nuorten parlamentin edustajien tarvitsemat paperit jaettiin valmiiksi paikoilleen

Iisalmelaiset Nuorten parlamentissa

Emmi Ruotsalainen, Juhani Ahon koulu

Aamulla saavuimme Eduskuntatalolle hyvissä ajoin noin yhdeksän maissa. Aamu alkoi ylellisellä aamiaisella eduskunnan kahviossa. Aamupäivän mittaan kävimme tutustumassa Eduskuntataloon opaskierroksen muodossa sekä tapasimme myös täältä Iisalmesta kotoisin olevan eduskunnan varapuhemies Kääriäisen. Sen jälkeen oli vuorossa täysistunnon harjoitus, joka sujui varsin mallikkaasti.

Kahdeltatoista koitti kauan odotettu hetki: täysistunto alkoi. Kaikki olivat ajoissa salissa istumassa omilla paikoillaan; me toimittajaoppilaat, opettajat sekä kutsuvieraat ylhäällä lehterillä, edustajaoppilaat alhaalla kansanedustajien paikoilla, ministerit - kerrankin kaikki - aitiossaan sekä puhemies paikoillaan.

Itse tilaisuus oli hyvin nopeatempoinen. Kysymyksiä tuli kiivaaseen tahtiin, ja ministe-

rit vastailivat, minkä kerkesivät. Eniten kysymyksiä tuli selkeästi opetusministeri Sarkomalle, mikä on täysin ymmärrettävää; onhan kyseessä nimenomaan NUORTEN parlamentti. Erityisen usein kysymyksissä esiintyi huoli nuorten päihteiden käytöstä ja liikunnan vähyydestä, ja myös ilmastonmuutos oli nuoria puhuttava aihe. Ehdittiinpä istunnossa keskustella myös lukiokirjosta, koulujen loma-ajoista, ajokortin ikärajasta sekä ydinvoimasta, josta päästiin myös äänestämään. Tulos oli harvinaisen selkeästi kielteinen.

Täysistunnon päätyttyä siirryimme suuren saliin syömään. Meille tarjottiin muun muassa erilaisia salaatteja ja pikkusuolaisia sekä tietysti jälkiruokaa. Samalla pääsimme keskustelemaan kanssamme aterioivien ministerien ja kansanedustajien kanssa. Jututimme muun muassa Niinistöä ja Kataista.

Näin päättyi ikimuistettava päivämme eduskunnassa! Tällainen on hieno nuorten vaikutusmahdollisuus, josta tulee ehdottomasti pitää kiinni. Emme vaihtaisi kokemustamme pois mistään hinnasta ja olisimme innolla lähdössä mukaan seuraavalla kerralakin, tosin silloin taidamme olla jo hieman yli-ikäisiä!

Iisalmelaiset tapaamassa Seppo Kääriäistä

Päivä Nuorten parlamentissa

Noora Lehtimäki, Vesilahden yläaste

Nuorten parlamentin 10-vuotisjuhlaistuntoon osallistui perjantaina 11. huhtikuuta peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaaisia eri puolilta Suomea. Kouluamme olivat edustamassa edustajaoppilaina Emilia Hoikkanen ja Ossi Tuominen. Lisäksi ohjaajana oli rehtori Tapani Pietilä ja allekirjoittaja oli mukana toimittajaoppilana.

Päivämme alkoi jo aikaisin lähdöllä kohti Helsinkiä. Perillä eduskuntatalolla ensimmäiseksi ilmoittauduimme ja saimme rintaamme virallisen näköiset nimikyltit.

Heti aamiaisella eduskunnan kahvilassa bongasimme joitain tuttuja kasvoja muun muassa Tommy Tabermanin ja Pertti ”Velto” Virtasen. Aamiaisen jälkeen meillä oli jonkin verran vapaata aikaa, ja kävimme opastetulla kierroksella, jolla kerrottiin eduskuntatalon historiasta ja arkkitehtuurista.

Lisäksi eri puolilla eduskuntataloa oli erikseen edustajaoppilaille, toimittajaoppilaille ja kerhonohjaajille suunnattuja keskustelutilaisuuksia. Ennen varsinaista täysistuntoa pidettiin vielä harjoitukset, joissa kerrattiin täysistunnon käytäntöjä niin, että varsinainen istunto sujui ongelmitta.

Täysistunto alkoi kello 12.00. Edustajaoppilaat istuivat täysistuntosalissa kansanedustajien paikoilla ja muut paikalla olleet lehterillä. Ossi ja Emilia istuivat aivan salin eturivissä ja näkyivät hyvin myös suorassa TV-lähetyksessä. Istunto toteutettiin suullisen kyselytunnin tavoin mahdollisimman tarkasti normaaleja käytäntöjä noudattaen.

Puhemies Sauli Niinistö jakoi oppilaille puheenvuoroja, ja he saivat esittää kysymyksensä, joihin ministerit sitten vastasivat. Kysymyksiä oli noin 170 ja niistä 26 ehdittiin tunnin aikana käydä läpi. Yhdestä kysymyksestä edustajat saivat myös äänestää, ydin-

voiman lisärakentamisesta, johon nuoret äänestyksen mukaan suhtautuivat kielteisesti.

Kyselytunnilla esitettyjen kysymysten aiheina olivat muun muassa Natoon liittyminen, Itämeren suojeleminen ja pienten kuntien ja kylien tulevaisuus. Myös nuorten asiat, kuten koulu, vapaa-ajanvietto, alkoholin käyttö ja muut terveyteen liittyvät seikat olivat parlamentissa hyvin esillä. Ministerien vastaukset olivat pääosin selkeitä, mutta joihinkin olisin ehkä

Poliittikopaneeli alkamassa suuren valiokunnan huoneessa

kaivannut suurempaa vastausta tai kannanottoa.

Esimerkiksi nuorten internetriippuvuutta käsittelevään kysymykseen vastattiin kertomalla enimmäkseen rahapeliä haittojen vähentämisestä ja vain vähän varsinaisesta asiasta. Istunnon pöytäkirja on muuten kokonaisuudessaan nähtävissä eduskunnan sivuilla www.eduskunta.fi.

Täysistunnon jälkeen siirryttiin puhemiehen vastaanotolle, joka alkoi edustajaoppilaiden ja puhemiehen kättelyllä. Valtiosaliin oli katettu herkullisen näköiset tarjoilupöydät. Syömistä ja liikkumista tosin hieman hankaloitti tungos, olihan paikalla satoja oppilaita kerhonohjaajineen ja lisäksi kansanedustajia ja henkilökuntaa.

Syömisen lisäksi vastaanotolla oli hyvä tilaisuus päästä juttelemaan ministerien ja kansanedustajien kanssa ja napata valokuvia. Vaihdoinmekin pari sanaa mm. uuden ulkoministerin Alexander Stubbin ja valtiovarainministeri Jyrki Kataisen kanssa, mikä tuntui hienolta ja oli hauska nähdä omin silmin median kautta tunnettuja henkilöitä. Stubbin hymykin oli yhtä leveä kuin on lehdistä nähty.

Kokonaisuudessaan koko tapahtuma oli erittäin hyvin suunniteltu ja järjestetty. Oli kiva päästä näkemään eduskuntatalo ja täysistunnon kulku, mutta varmastikin hienointa li päästä henkilökohtaisesti näkemään ja tapaamaan maamme huippupoliitikkoja.

Suvi Linden vastaamassa Nuorten parlamentin kysymykseen

Puhemies on täysistunnon pääjehu

Polina Semenova, Myllyharjun lakitiedonryhmä

Ohjelma eduskunnassa alkoi aamulla, joten meidän loviisalaisten matka alkoi jo hyvin aikaisin. Olikin piristävää, kun eduskunnassa tarjoiltiin aamupalaa, itse kun emme hirveästi syömään ehtineet ennen lähtöä. Tarjolla oli voileipiä, puuroa, hedelmiä ja salaattia, sekä erittäin maukkaita lettuja vaahterasiirapilla. Täyttävän aamiaisen jälkeen ryhmämme jakautui, sillä kaikille oli omaa ohjelmaa tiedossa. Edustajaoppilaat saivat osallistua poliittiseen non-stop keskusteluun, jossa koulujen edustajat kyselivät kansanedustajilta mm. kuinka nuorten kiinnostusta politiikkaan voisi lisätä ja miten he ovat omia vaalilupauksiaan toteuttaneet. Selvisi, että yleisen trendin mukaan oppilasedustajistakin vain harva haluaisi tulevaisuudessa kansanedustajaksi.

Itse menin toimittajaoppilastilaisuuteen, jossa alan ammattilaiset kertoivat, miten luoda hyvä, kiinnostava juttu tekemättä eettisiä virheitä. Toisena aiheena oli nuorten äänen kuuluvuus/kuulumattomuus aikuisten medias- sa ja sen vaikutus yhteiskuntaan.

Tilaisuuksien jälkeen edustajat saatettiin täysistuntosaliin harjoittelemaan päivän huipentumaa- täysistuntoa varten. ”Tietty siistiä päästä sinne täysistun-

tosaliin, eihän sinne varmaan enää ikinä tuu mentyä istumaan.” (Paula ja Minna) Läpi käytiin teknisiä yksityiskohtia: nimenhuudon suorittamista, puhevuoron varaamista, mikrofonin käyttöä ja käsiäänestystä. Kuulimme, että Puhemies on täysistunnon pääjehu: kun hän tulee saliin, nouseaan seisomaan ja istutaan vasta kun puhemies nyökkää antaen siihen luvan. Puhemiestä puhutellaan aina Arvoisa herra tai rouva puhemies. Puhemies päättää ministerien puheenvuorot ja voi lopettaa kansanedustajankin puheenvuoron jos katsoo sen tarpeelliseksi. Täysistuntosalissa käytetään parlamentaarista puhetapaa, eli teititellään ja puhutaan kaikin puolin kunnioittavasti. Sana ”valehtelemien” on kielletty. Ministerit saavat liikkua vain omassa aitiossaan, kansanedustajilla on omat paikat.

Puhemies Sauli Niinistö avaa Nuorten parlamentin istunnon

Pienen tauon jälkeen oli vihdoinkin koittanut sen odotetun ja jännitetyn, suorana tv-lähetyksenä tulevan suullisen kyselytunnin aika. Salissa nuorisoadustajat istuutuivat paikoilleen jo aikaisemmin postitse saadun istumajärjestyksen mukaan. Kun puhemies-Sauli Niinistö tuli saliin, kaikki nousivat seisomaan, niin kuin oli neuvottukin. Edustajat ilmoittautuivat paikalla oleviksi. Paikalla oli kahta vaille kaikki edustajat ja puhemies kehui, että tämä oli ensimmäinen kerta kun nuorisoparlamentissa ovat paikalla myös kaikki ministerit.

Sitten oli kysymysten aika ja kaikki sujui tosi rytmikkäästi, ilman turhia viivytelyjä. Yhteensä tunnin aikana esitettiin 26 kysymystä. Aiheet olivat pääosin samat, kuin joka vuosi, ilmastonmuutos, lapsilisät, nuorten vapaa-ajan vietto, NATO yms. Ministereiden vastausten laatu vaihteli, osa oli hyvin selkeitä vastauksia, toiset vähän ympäröämpiä. Kysymyksiä voi lukea internetistä, eduskunnan sivuilla julkaistusta pöytäkirjasta. Perinteisen Nuorten Parlamentti-käytännön mukaisesti, poiketen normaalista suullisesta kyselytunnista, myös äänestettiin. Nuorten Parlamentti vastusti lisäydinvoiman rakentamista äänin 155 -41 (tyhjää 1, poissa 2).

Tunnin kuluttua oli aika kiittää edustajia kyselytunnista ja siirtyä puhemiesen vastaanotolle. Vastaanotto oli valtiosalissa, jonne tullessaan edustajaoppilaat kätelivät puhemiesen, muut vieraat tulivat vastapäisestä ovesta. Tarjolla oli useampaa salaattilajia, mini-nakkeja, lihapullia, sekä leipää. Jälkiruuksi oli varattu

mustikkavaahtoa, suklaamoussea, sekä terveellisemmän ruuan kannattajille ananasta.

Vähän väliä kuului särkyvän lasin kilinää, sillä valtaosa vieraista, kuten ministeritkin, söivät seisten ja Sali oli täynnä väkeä. Tosin seurustelun kannalta vapaa liikkuminen oli hyvä valinta. Käytimmekin Paulan ja Minnan kanssa tilaisuutta hyväksemme ja lähdimme epäröimättä juttelemaan ministereiden kanssa ja napsimaan heistä kuvia. Joskin homma osoittautui nokkeluutta vaativaksi - emme nimittäin olleet ainoat innokkaat, joten jouduimme raivaamaan tiemme ministereiden luokse ihmismuurien läpi. Ei kuitenkaan turhaan, saimmehan sentään Sauli Niinistön nimikirjoituksen ja pääsimme yhteiskuvaan Aleksander Stubin kanssa sekä selvitimme, että urheiluministeri Wallin kannatti Kärppiä (vaikka onkin TPS-fani)

Sitten olikin jo kotiinlähdon aika. Paluumatkalla keskustelimme päivän tapahtumista ja kokemuksista. Kaiken kaikkiaan päivä oli erittäin antoisa ja opettavainen ja pitkä. Oli hurjan hauskaa osallistua median kautta uttujen ihmisten arkeen ja nähdä heidät ihmellisessä valossa.

Tuosta saankin hyvän kuvan koulun netti-sivuille

Terveisiä Nuorten Parlamenttipäivästä 2008

Anu Härmä, Mainingin koulu

Jännitystä oli ilmassa, kun satoja oppilaita saapui Nuorten parlamenttipäivän 10-vuotisjuhlaistuntoon.

Päivämme alkoi aamiaisella eduskunnan kahvilassa ja siitä jatkoimme vanhaan Suureen valiokunnan huoneeseen, jossa kahdeksan sivistysvaliokunnan jäsentä vastaili edustajaoppilaiden kysymyksiin. Kysymysten taso oli erittäin hyvä ja jopa vaikeitakin kysymyksiä esitettiin. Tommy Tabermann kuitenkin kevensi tunnelmaa vitseillään ja muistutti runolliseen tapaansa ettei ilman hulluja unelmia tehdä suuria päätöksiä.

Koulumme edustajaoppilaiden Iira Hyytiäisen ja Maiju Lehikoisen matka jatkui täysistuntosaliin, jossa kaikki edustajaoppilaat perehdytettiin parlamentaarisiin käytäntöihin.

Varsinainen Nuorten parlamentin täysistunto alkoi kello 12. Iloksemme saimme huomata, että kaikki ministerit kunnioittivat tilaisuutta läsnäolollaan.

Nuorten esittämistä kysymyksistä huomasi aidon kiinnostuksen ajankohtaisiin asioihin ja niiden ratkaisuihin. Kysymykset käsittelivät ympäristöllisiä asioita, nuorten hyvinvointia, joukkoliikennettä ja ruuhkamaksuja sekä myös ydinvoiman lisärakentamista, josta edustajaoppilaat pääsivät äänestämään. Oppilaiden kanta lisäydinvoiman rakentamiselle oli jyrkkä ei, tuloksin 41 jaa-ääntä ja 151-ei-ääntä.

Täysistunnon jälkeen oli ruokailun aika ja pääsimme tapaamaan mm. valtiovarainministeri Jyrki Kataista ja ulkoministeri Aleksander Stubbia. Tuore ulkoministeri piti kysymysten tasoa erittäin hyvänä ja kertoi, että häntä ehkäpä jännitti enemmän kuin oppilaita täysistunnossa. Esitimme kysymyksen Jyrki Kataiselle tuulivoiman lisäämisestä ja hän mainitsi, että tuulivoiman ongelmia ovat vielä kalleus, joka tulisi ratkaista.

Päivä Nuorten parlamenttipäivässä oli ikimuistoinen ja matkalla kohti kotia, olimme sitä mieltä että tämä oli kokemus, jota emme unohda koskaan.

Pääministeri ehti tapaamaan edustajaoppilaita

Ungdomsparlamentet

Anna Englund, Ekenäs Högstadieskola

Under höstterminen förra året startade några elever från Ekenäs högstadieskola och Hakarinne skola ett samarbete kring projektet Ungdomsparlamentet. Eleverna träffades cirka två gången i månaden och diskuterade kring olika frågor i samhället. Många olika ämnen behandlades i olika grupper där miljö, utbildning och hälsa var några av dem. Man arbetade utgående från tidningsartiklar eleverna själva fick hämta med och efter hand utkristalliserades de intressantaste ämnena. Därefter fick alla elever skriva frågor angående dem och slutligen röstades de 4 bästa frågorna fram. De frågorna kommer skolornas representanter ställa i riksdagshuset den 11.4. Frågorna som eleverna i EHS röstade fram är följande: "Hur kan man motverka internetberoende?" och "Kan man få billigare kollektivtrafik i Finland?" Hakarinne skolans frågor handlar om ungas alkoholbruk och mopedkortet.

Parlamentsmötena har ägt rum i Hakarinteen koulu under ledning av Tommi Eränpalo, som också tog initiativet till att delta i Ungdomsparlamentet. Eränpalo är lärare i samhällslära i den finska skolan och har varit med i projektet redan flera år.

-Jag har varit med i projektet nästan varje år sedan 1998, för två år sedan var jag med tillsammans med finska skolan i Spanien. Ungdomsparlamentet är ett projekt som passerar bra till stoffet i samhällsläran. Det är viktigt att eleverna lär sig vara aktiva. Från båda skolorna deltog 33 elever sammanlagt, och alla fick använda sitt eget modersmål under träffarna.

-Det var naturligt att samarbeta med EHS eftersom vi är grannar, och det är bra att poängtera tvärsäkerheten i Ekenäs. Det har

fungerat jättebra och man har nog hört både svenska och finska på alla möten.

Till Ungdomsparlamentet får bara två elever från vardera skola åka med, vilka från Ekenäs Högstadieskola är representanterna Andreas Hindrén och Mathias Westerholm och journalistelev Anna Englund.

-De har varit intressant att träffa en massa nya människor och diskutera saker som rör oss alla, säger Andreas Hindrén.

I början av april får hela gruppen åka till Helsingfors där de kommer att få besöka riksdagshuset. Riksdagsmännen Thomas Blomqvist och Raija Vahasalo kommer att guida runt eleverna, som också kommer att få möjligheten att fråga om politik och arbetet som riksdagsman.

-Fast jag har varit där förut kommer det bli intressant att se hur de som styr vårt land jobbar. Sen när det riktiga Ungdomsparlamentet går av stapeln kommer det nog vara lite pirrigt att ställa sig upp och ställa sin fråga, säger Andreas.

Ungdomsparlamentet gick av stapeln i riksdagshuset senaste fredag och fyra elevmöter och två journalistelever från Ekenäs högstadieskola och Hakarinne skola i Ekenäs var på plats.

Dagen började klockan lite över åtta med frukost i riksdagshusets cafeteria. När alla var mättä och belåtna flyttade de sig så småningom mot olika föreläsningar. Elevombuden diskuterade med riksdagsmän i "politikernon-stop" och journalisteleverna lyssnade på föredraget "Unga i Medierna" av Sirkku Kotilainen.

Efter det var dags att gå till plenisalen där elevombuden satt nere i salen och journalisteleverna på läktaren. Där förklarades det hur en mutlig frågestund går till och hur allting skulle fungera under den riktiga frågestunden.

När övningen var avslutad hade klockan hunnit bli halv tolv och det var dags för paus med förfriskningar i caféet. En halvtimme senare hade alla igen infunnit sig i plenisalen och Ungdomsparlamentets plenum kunde börja. Talmannen Sauli Niinistö inledde med välkomsttal och delade sedan ut den första talturen. Sammanlagt hann man med 26 frågor, varav bara 2 stycken på svenska. På grund av tidsbrist hade bara vissa frågor av de över 100 inskickade valts ut. Ekenäs högstadieskolans Mathias Westerholm och Hakarinnens ena elevledamot fick ställa sina frågor.

All allmän information och alla föredrag hade hittills varit på finska och så fortsatte det hela dagen. Det enda som överstates var de svenska frågorna. Svaret däremot gavs enbart på finska, trots att det under övningen poängterades att Finland är ett tvåspråkigt land. När någon ställt en fråga gav Niinistö den vidare till den minister som var bäst lämpad att svara.

-Ministrarna tog nog ungdomarnas frågor på allvar och svarade precis så som det skulle ha varit en vanlig muntlig frågestund, sade Niinistö när det en timme långa plenumet var över och talmannens mottagning i Rikssalen

hade inlets. Mottagningen började med en skål med mjöd och sen fick alla ta för sig av maten och desserten.

Under mottagningen hade eleverna möjlighet att intervjua och diskutera med ministrarna som hade varit närvarande vid frågestunden. Bland annat diskuterade Ekenäs högstadieskolans elevledamöter Mathias Westerholm och Andreas Hindrén med kultur- och idrottsminister Steffan Wallin om OS i Peking och finsk kollektivtrafik. Han blev också tillfrågad om hur det är att jobba som riksdagsman.

-Jag försöker avdramatisera det, det är inget konstigare än att vanligt job. Det kan vara stressigt ibland, men man ser till att äta, sova och ta ledigt ibland, så klarar man det bra. Under projektet Ungdomsparlamentet har de två ekenässkolorna frågor tillsammans med sina elever. Två norska lärare och en svensk deltog också i själva Ungdomsparlamentet i fredags. Förhoppningsvis kommer detta att utmynna i ett nordiskt samarbete skolorna emellan.

Efter mottagningen var det dags att åka hem till Ekenäs igen, efter en lyckad dag i riksdagshuset.

Äänestys ydinvoiman lisärakentamisesta

Miten ymmärtää politiikan kiemuroita

Maria Kokkonen, Sompion koulu

Vaikuttamisesta kiinnostuneita nuoria ei tapaa liian usein. Nuorten parlamentti-kerhon tarkoituksena onkin aktivoida 8.- ja 9.-luokkalaisia yhteiskunnallisissa asioissa, jotta vaikuttamisesta kiinnostuneet etenisivät sanoista tekoihin. Sanoilla voi tosin tehdä myös teon esimerkiksi kirjoittamalla lehden yleisönosastolle tai Internetiin, vaikka nuoret näin tekevätkin harvoin. Toisaalta esimerkiksi monet mielenosoitukset on järjestetty nimenomaan nuorten ihmisten toimesta. Myös aikuiset ovat havainneet nuoremman väen halun tuoda mielipiteitään julkii, joten esimerkiksi Keravalle on perustettu Nuorisosiain neuvottelukunta, jonka jäsenet tuovat nuorison mielipiteitä esille kunnallisessa päätöksenteossa. Kaksivuotisella toimikaudella ehtii varmasti saada jotain aikaan! Aikuisten ja nuorten vaikuttamismahdollisuudet eroavat siis toisistaan aika lailla, mutta nuoret vaikuttavat melko pontevasti, kun vertaa esimerkiksi vuosi vuodelta laskeneisiin äänestysprosentteihin. Onkin aika hassua, että puhutaan koko ajan nuorten laimeasta kiinnostuksesta politiikkaan täysi-ikäisistä yhä vähenevän kansanosan vaivautuessa äänestämään.

Nuorten mielenkiintoa politiikkaan on yritetty herätellä ainakin puhumalla paljon äänestysikärajan laskemisesta 16 ikävuoteen. 16-vuotias voi olla vielä yhdeksäsluokkalainen, joka on opiskellut yhteiskuntaoppia koulussa ehkä vain vuoden verran. Peruskoulussa saadaan pohja yhteiskunnalliseen tietämykseen, joka käsittää kaikkea Suomen hallitusmuodosta

työttömyyskorvauksiin. Monikaan tämänikäinen ei seuraa vielä uutisia maailman ja Suomen tapahtumista kovinkaan tarkasti eikä varmasti osaisi äänestää vaaleissa – ainakaan muuten kuin kiinnostavimman persoonallisuuden perusteella. Mielestäni 18-vuotias, joka on ehkä kirjoittanut ylioppilaaksi tai valmistumassa ammattiin ammattikoulusta, on paljon tietoisempi omista mielipiteistään ja valmiimpi äänestämään kuin 16-vuotias.

Nuorten parlamenttikerhoon osallistuttuaan yläkoululaisen voi olla paljon helpompi ymmärtää politiikan kiemuroita. Kerhot tähtäävät aina kahden vuoden välein järjestettävään Nuorten parlamentin täysistuntoon, jota varten valmistellaan suullinen kysymys esitettäväksi jollekin ministerille. Ennen tätä täytyy kerho saada tietenkin kokoon. Meidän kerhomme oli ensimmäinen Keravalla järjestetty ja idean takana oli yhteiskuntaopin opettajamme Seija Lappalainen. Syksyllä 2007 hän tiedusteli eräällä oppitunnilla, olisiko luokalamme halukkaita osallistumaan Nuorten parlamenttikerhoon. Moni kiinnostunut viitasi ja seuraavalla tunnilla sovimme ensim-

Toimittajaoppilaiden koulutuksessa käsiteltiin nuoria eri medioissa

mäisen kokoontumisaikamme. Luokkaan saapui viitisentoista nuorta luokaltamme sekä rinnakkaisluokaltamme. Opettajamme sel vitti ensin meille, mikä Nuorten parlamentti on ja mitä kaikkea kerhossa oli määrä tehdä. Päätimme kokoontua pari kertaa ennen joulua ja aloittaa suullisen kysymyksen valmistelun vasta seuraavan vuoden puolella.

Vietimme muutaman tunnin koulun tietokonealuokassa tutustuen muun muassa Kerhokeskuksen Mentori menneisyydestä -sivustoon sekä eduskunnan verkkosivuihin. Etsimme tietoa eduskunnan historiasta ja yleensäkin Suomen poliittisesta järjestelmästä. Itse täysistuntoon valmistautumien alkoi kerhomme edustajien valinnalla. Pidimme keskustelutilaisuuden, jossa vaihdoimme mielipiteitä USA:n presidentinvaaleista sekä niihin liittyvästä kampanjoinnista ja koko maailmantalouteen vaikuttavasta asuntokuplasta. Suomen tilanteesta keskustelun aiheena olivat syyt ja seuraukset Stora Enson Kemijärven tehtaan lakkauttamisesta sekä Nokian tehtaan sulkemisesta Saksassa. Väittelyn tarkoituksena oli antaa edustajiksi haluavien tuoda omia mielipiteitään esille sekä näin todistaa ansaitsevänsä paikan koulumme kerhon edustajana. Keskustelun jälkeen pidimme suljetun lippuäänestyksen, jossa kerhomme edustajiksi valikoituivat Heidi Karjalainen ja Eliel Kilkki.

Seuraavaksi aloimme pohtia suullisen kysymyksen aihetta. Jokaiselta kerholaiselta tuli pari aihe-ehdotusta, joita varten etsimme asioista lisää tietoa ja työstimme kysymyksiä eteenpäin. Päädyimme rajaamaan vaihtoehtoja neljään, joista lopulta saimme valittua kaksi kysymystä eduskuntaan lähetettäväksi. Ensimmäinen kysymys käsitteli Suomen valtion kehitysavun lisäämistä ja kohdentamista oikein sekä sen pitämistä yllä taloudellisesti huonompina aikoina. Aihe oli läheinen meille, sillä koulumme Sompion koulu on yhdessä Keravan muiden yläkoulujen kanssa jo 20 vuotta auttanut Tansanian Arumerun alueella esimerkiksi rakentamaan kouluja ja

tukenut näin lasten ja nuorten koulutusta. Yhteyshenkilöt Arumerun ja koulumme välillä olivat sitä mieltä, että apu menee parhaiten perille ruohonjuuritasolla eli suoraan perheille ja apua tarvitseville. Valtion tukiessa valtiota tuet voivat päätyä aivan jonkun muun kuin äärimmäisessä köyhyydessä elävien taskuun. Toisen kysymyksemme aiheena oli valtion huomattavan pieni tuki pääkaupunkiseudun joukkoliikenteelle sekä joukkoliikenteen lippujen viimeaikainen hintojennousu. Ilmastomuutoksenkin kannalta joukkoliikenteen tukemisella olisi merkitystä, sillä se vähentäisi yksityisautoilua. Useissa Euroopan kaupungeissa joukkoliikenteen maksut on poistettu kokonaan ja mietimme, voisiko tämä sama malli toimia Suomessakin.

Eduskunnan päivään pääsimme tutustumaan ja poliitikkoja tapaamaan ensimmäistä kertaa 10.3. eduskunnassa järjestetyssä kerholaisilaisuudessa. Aamupäivän vietimme Tekniikan museossa tutustuen erilaisiin ihmisen keksintöihin sekä niiden keksimiseen vaikuttaneisiin seikkoihin. Tämän jälkeen söimme lounaan ja saimme kuljetuksen eduskuntatalolle, jossa kerhonohjaajat sekä oppilaat lukuun ottamatta toimittajaoppilaita menivät eduskunnan auditorioon, jossa puhemies Sauli Niinistö avasi tilaisuuden, jossa selostettiin käytännön asioita Nuorten parlamentin täysistunnosta. Toimittajaoppilaille oli järjestetty koulutustilaisuus eduskunnan kirjastossa. Koulutuksen jälkeen toimittajaoppilaat liittyivät muiden kerholaisten seuraan ja kahvin ja virvokkeiden jälkeen oli auditoriossa vuorossa poliittikkopaneeli, jossa keskusteltiin nuorten äänestysikärajasta. Läsnä oli edustaja lähes kaikista eduskuntapuolueista, joten kerholaiset saivat esittää kysymyksiä ja kuulla puolueiden hieman eroavia näkemyksiä käsiteltävästä asiasta. Päivän päätteeksi kävimme vielä opaskierroksella Eduskuntatalossa ja näimme muun muassa kuuluisat pater noster-hissit sekä täysistuntosalin.

Seuraavan kerran vierailimmekin Eduskuntatalolla täysistuntopäivänä 11.4. Ensimmä-

mäisen kerran Nuorten parlamentin täysistunto järjestettiin vuonna 1998, joten tänä vuonna oli 10-vuotisjuhlaistunto. Päivä alkoi ilmoittautumisella ja sen jälkeen runsaalla aamiaisella eduskunnan kahvilassa. Aamiaisen jälkeen edustajaoppilaat lähtivät Poliitiko non-stop keskustelutilaisuuteen vanhaan Suuren valiokunnan huoneeseen. Toimittajaoppilaille oli järjestetty auditoriossa oma keskustelutilaisuus, joka käsitteli nuorten vaikutusmahdollisuuksia mediassa. Päivä jatkui täysistunnon harjoituksilla, jolloin kerhojen edustajat istuivat omilla paikoillaan täysistuntosalissa ja toimittajaoppilaat toimittajien lehterillä. Harjoituksissa käytiin läpi muun muassa puheenvuoron pyytäminen puhemieheltä, äänestyskoneen ja mikrofonin käyttö sekä asiaankuuluva parlamentaarinen puhetapa.

Täysistunto alkoi kahdeltatoista, jolloin alkoi myös suora tv-lähetys. Meidän kysymyksemme eivät valitettavasti olleet päässeet esityslistalle, koska kysymyksiä täytyy valita demokraattisesti eri puolilta Suomea. Edustajat olivat asettuneet paikoilleen täysistuntosaliin ja toimittajaoppilaat ja kerhonohjaajat olivat lehtereillä seuraamassa istunnon kulua. Kutsuvieraat, joiden joukossa oli muun

muassa entisiä poliitikkoja sekä muita poliitikasta kiinnostuneita henkilöitä, olivat myös paikoillaan yleisönlehterillä. Puhemies sekä vapapuhemiehet saapuivat paikalle ja Sauli Niinistö toivotti kaikki tervetulleiksi sekä julisti istunnon alkaneeksi. Seuraavan tunnin aikana nuoret eri puolilta Suomea kysyivät kerhoissa valmisteltuja kysymyksiä ja alan ministerit vastailivat niihin parhaansa mukaan. Täysistunnon jälkeen pääsimme vielä valtiosaliin puhemiehen vastaanotolle, jossa oli tarjolla ruokaa sekä virvokkeita.

Vastaanotolle oli myös saapunut täysistunnossa olleita ministereitä sekä kansanedustajia, joita kerhojen edustajat sekä toimittajaoppilaat pääsivät jututtamaan.

Koskaan ei välttämättä tule toista tilaisuutta päästä Eduskuntatalolle täysistuntoon tai puhemiehen vastaanotolle valtiosaliin. Kokemus oli ainutkertainen ja selvitti ainakin minun käsitystäni Suomen poliittisesta järjestelmästä sekä siitä, mitä kansanedustajan työ on. Kahden vuoden päästä järjestetään uusi Nuorten parlamentin täysistunto, johon valmistautuminen aloitetaan kouluissa kenties jo ensi syksynä. Uudet kerholaiset ja uudet kysymykset ovat silloin tuomassa nuorten ääntä kuuluville ja parantamassa maailmaa.

Ensimmäiset kokemukset Nuorten parlamentin täysistunnosta vaihdetaan valtiosalissa

PALAUTTEIDEN KERTOMAA

- Parasta kerhoissa oli eduskuntakäynti (32 %), keskustelu ja pohdiskelu (30 %), yhteistyö kerholaisten kanssa (23 %) ja kansanedustajien tapaaminen 11 %
- Parasta istuntopäivässä oli Täysistunto, tapahtuma kokonaisuudessaan, ministereitten ja kansanedustajien tapaaminen, poliitikko non-stop, ruoka, oppilaiden innostuneisuus, puhemiehen vastaanotto, kaikki

Kehittämisideoita:

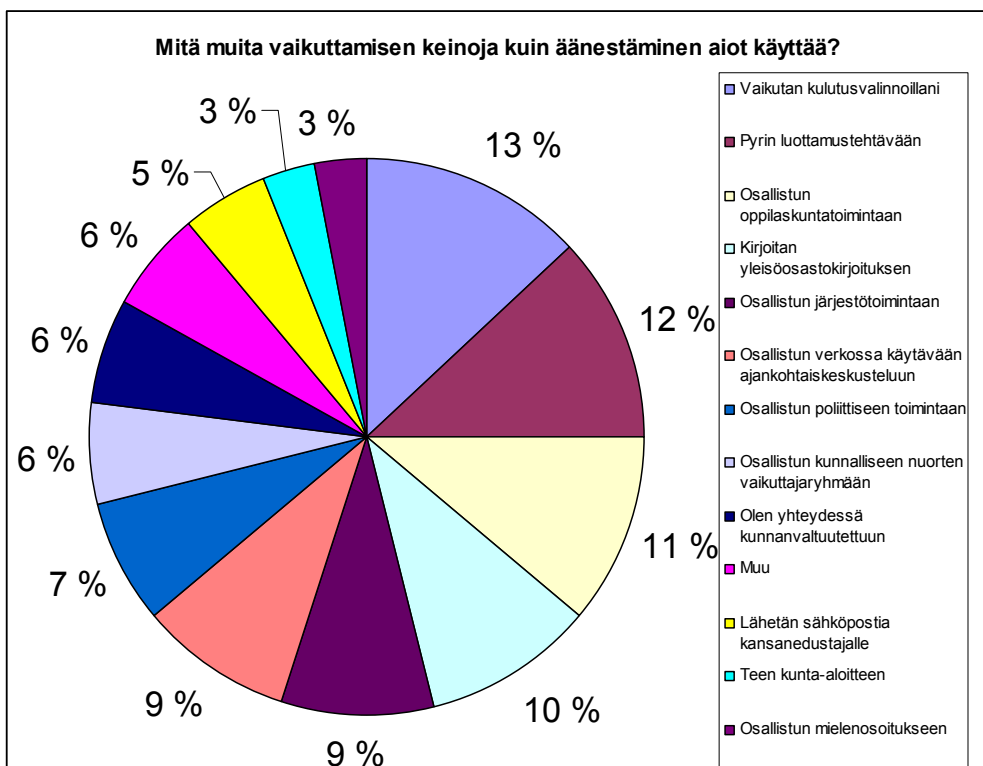
- Esim. nettikeskustelu niille, jotka eivät päässeet istuntopäivään
- Aikataulun väljentäminen, tiiviimpi ohjelma
- Kyselytunti klo 13-14
- Kaksipäiväinen: 1. päivä valiokuntatyöskentelyä, luentoja ja vapaata yhdessäoloa ja 2. päivä istuntopäivä
- Istunto joka vuosi
- Koulutustilaisuudet ympäri Suomea
- Äänestykset suuntaa-antavia kansanedustajien työn tueksi
- Kirjallinen vastaus kaikkiin kysymyksiin
- Valiokuntien tapaaminen oppilaiden toivomusten mukaan
- Verkkokurssille enemmän keskustelufoorumeita
- Kouluille kerhorahaa NP-toimintaa varten
- Valittaisiin jo lukuvuoden alussa oma kansanedustaja, jonka kanssa yhteistyötä
- Enemmän keskustelupaneeleja
- esittelytilaisuus niissä vaalipiireissä, joista vähän
- Oikeaa debattia hallituksen ja nuorten välille

Edustajaoppilaat seuraavat poliitikkopanelia tarkkaavaisesti

- Valiokuntien työ ja merkitys enemmän tutuksi
- Vaalipiirin kansanedustajat voisivat aktiivisemmin olla vastaanottamassa ja esittelemässä työtään tuleville äänestäjille
- Joiden ministerien vastaukset olivat ympäröivä
- Ruokatarjoilua voisi muuttaa, ei limsaa
- Uudestaan!

Nuorten parlamenttiin osallistuneiden – edustajat, toimittajat ja ne kerholaiset, jotka eivät päässeet mukaan itse täysituntoon – asenteita vaikuttamisen eri väyliä kohtaan on kysytty palautteissa vuosina 2006 ja 2008. Valituista vaihtoehdoista saattoi valita useampia.

Vuoden 2006 palautteissa kiinnitti huomiota erityisesti poliittisesta toiminnasta kiinnostuneiden määrä. Peräti 28 prosenttia aikoi osallistua poliittiseen toimintaan. Vuonna 2006 vaihtoehtona ei annettu vaikuttamista kulutusvalinnoilla, joka kevään 2008 valinnoista kohosi suosituimmaksi. Nuorten valitsevat suosituimmat vaikut-

tamiskeinot – kulutusvalinnat, luottamus-tehtävät ja oppilaskuntatoiminta ovat realistisia ja nuorille heti mahdollisia väyliä vaikuttaa. Mielenosoitukseen osallistuminen, kunta-aloitteen tai sähköpostin lähettäminen kansanedustalle oli Nuorten parlamentti –edustajille ehkä vieraimpia vaikuttamiskeinoja

Puhemiehen nimikirjoitus oli haluttu

JOUKKOLIIKENTEEN HINNOISTA NUORTEN PAHOINVOINTIIN – MITÄ SAAPUNEET KYSYMYKSET KERTOVAT

Sakari Nuuttila (Ehnroosin koulu) kysyy pääministeriltä ministerien gallup-kiellosta.

Nuorten parlamentin täysistuntoon saapui yhteensä 170 kysymystä, joista salissa ehdittiin käsitellä 26 kappaletta. Istunnon päiväjärjestyksessä kysymyksiä oli 46 kappaletta, joista puhemies valitsi valtioneuvostolle esitettävät kysymykset. Valmistellut kysymykset voi ajatella olevan ainakin jonkinlainen näkymä siihen, mitä (valistuneet) nuoret kokevat sellaiseksi yhteiskunnalliseksi kysymykseksi, joka on syytä nostaa päättäjien tietoisuuteen. Asia on mielenkiintoinen myös ajatellen uudistettua

Nuorisolakia (72/2006), joka velvoittaa paitsi kuntia järjestämään lapsille ja nuorille mahdollisuuden osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn niin myös muita viranomaisia siihen, että lapsia ja nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa. Saapuneiden kysymysten kaut kautta voi haarukoida – ainakin pinnallisesti sitä, mitä nämä 16-vuotiaat kokevat heitä koskeviksi asioiksi.

Eniten kysymyksiä

- opetusministerille 41
- liikenneministerille 21
- kulttuuri- ja urheiluministerille 18
(myös opintotuki)
- peruspalveluministerille 13

Kysymysten määrä päiväjärjestyksessä ja kysytyjen kysymysten määrä

Vaalipiiri	Edustaja	Kysymyksiä	Päiväjärj	Kysyttiin
Helsingin	14	13	3	2
Uudenmaan	50	40	8	6
Varsinais-Suomen	12	10	3	2
Satakunnan	18	12	5	3
Hämeen	16	18	5	1
Pirkanmaan	18	14	4	2
Kymen	7	7	2	0
Etelä-Savon	3	2	1	1
Pohjois-Savon	7	7	2	1
Pohjois-Karjalan	6	5	1	0
Vaasan	18	18	5	4
Keski-Suomen	10	10	2	1
Oulun	12	7	1	0
Lapin	8	7	4	3
Yhteensä	199	170	46	26

Johanna Kiili luokitteli tutkimukseen Ipanoiden osallistumisesta lapset vaikuttaja tyypeinä neljään luokkaan:

- muutoshaluiset
- kriittiset
- toiminnalliset ja
- lapsikeskeiset¹

¹ Kiili, J. (2006) Lasten osallistumisen voimavarat. Tutkimus Ipanoiden osallistumisesta. Jyväskylä studies in education, psychology and social research 283. Jyväskylä 2006.

Mikäli saapuneita kysymyksiä tarkastelee edellisen luokittelun pohjalta, niin muutoshaluisiin kysymyksiin voi luokitella mm. tuloerojen kaventamiseen, palkkatasa-arvoon ja vaikkapa änioikeusikärajaan liittyvät saapuneet kysymykset. Kriittiset, jotka Kiilin mukaan liittyivät erityisesti lasten arkipäivään liittyviin seikkoihin, nuoret tämän mukaan tekivät kysymyksiä erityisesti kouluun ja opetuksen järjestämiseen liittyvistä aiheista. Lisäksi tähän luokkaan voi lukea kuuluvaksi myös vaikkapa joukkoliikenteen supistamiseen tai hintoihin liittyvät kysymykset. Toiminnallisesti suuntautuneet nuoret saattoivat kysyä vaikkapa nuorisotaloihin liittyvistä asioista. Lapsikeskeiset kysyjät kiinnittivät huomionsa vaikkapa erilaisiin ikärajiin (pelikoneet) tai ilmaisivat huolensa toisten nuorten henkiseen pahoinvointiin koulussa kuin muutoinkin yhteiskunnassa.

Kouluun liittyvistä kysymyksistä löytyy sekä liikuntaan ja terveyteen liittyviä kysymyksiä, kysymys kouluopetuksen liiallisesta teoriapainotteisuudesta, kielivalinnoista ja kansainvälistymisen vaatimuksista, koulujen määrärahasäästöistä ja niiden yhteyksistä

Paula Risikko vastaa nuorten pahoinvointiin liittyvään kysymykseen

nuorten syrjäytymiseen, koulujen välisistä eroista mm. TET-jaksojen pituus huomioiden, ilmastonmuutos ja siihen liittyvä valistus, turvalliseen oppimisympäristöön liittyvät kysymykset, lukiokoulutukseen liittyvistä kysymyksistä.

Joukkoliikenteeseen liittyvät kysymykset voisi liittää myös ilmastonmuutoskeskusteluun. Kysymysten sisällöistä nousevat esille erityisesti joukkoliikenteen lippujen kalleus, vuorojen vähäisyys ja sitä myötä yksityisautoilun suosion kasvaminen. Nuoret näkevät aika selvän yhteyden joukkoliikenteen suosimisen ja ilmastonmuutokseen vaikuttamisen välillä.

Kolmas merkittävä kysymyspatteristo liittyy kansalaisten turvallisuuteen. Nuoret toimitivat kysymyksiä nuorten kokemasta väkivallasta, poliisien vähyydestä ja hälytysajoneuvojen tulon hitaudesta. Turvallisuusteema esiintyi myös nuorten Nato-kysymyksessä – ”suomalaiset sotilaat voivat menettää henkensä” tai Naton osallistuminen suurvaltojen öljyriitojen selvittämiseen. Kansalaisten huoltoon ja miksei myös turvallisuuden tunteeseen liittyivät Nokian vesikriisiin liittyvät kysymykset. Vesikriisi herätti

huolta niin tiedottamisen, varotoimien kuin kunnan vahingonkorvausten vaikutuksesta kunnan palveluihin.

Nuorten mielenterveysongelmat ja henkinen pahoinvointi oli myös merkittävä kysymysten teema. Hyvinvointi/pahoinvointi teemaan liittyivät myös internetriippuvuuteen, alkoholin käyttöön, koulukiusaamiseen liittyvät kysymykset. Ratkaisuehdotuksena oli mm. koulupsykologiresursien tuntuva

lisääminen ja vaikkapa 8. luokkalaisille järjestettävä ”mielenterveystarkastus”. Näiden kysymysten esittämistapa oli poikkeuksellisen henkilökohtainen – kysyjä vetosi esim. hyvään ystävänsä tai esim. nuorten keskustelut ystävien kanssa tai nettikeskustelut, joissa on arkipäivää kertoa, että on ”paha olla”.

Talouteen liittyvät kysymykset voi lajitella vielä omaan talouteen (esim. lapsilisä- ja opintotukikysymykset), kuntien talouteen (pienien paikkakuntien ongelmallinen tilanne) tai valtiontalouteen esim. ehdotus terveellisen ruuan arvonlisäverotuksen keventämisestä.

Eettisiin asioihin liittyvät kysymykset ovat yksi teema. Nyt kysyttiin mm. lapsenoikeuksien sopimuksen tiedottamisesta Suomessa, Suomen antaman kehitysavun jälkeen jäänei

syydestä, kerjäläisten auttamisesta lähtömaassa, ympäristöpakolaisista (kysymyksen toki olisi voinut luokitella myös ilmastonmuutoskysymykseksi) ja kansalaisuuden saamiseen liittyvästä kielitaitovaatimuksesta.

Mielenkiintoisena yksittäisenä kysymysteemana voi nostaa esille kysymyksen RAY:n pelikoneiden ikärajan nostamisesta. Se oli ainoa teema, joka nostatti nuorissa esille aivan vastakkaiset näkemykset. Toisessa näkemyksessä perusteltiin ikärajan säilyttäminen ennallaan. Näkemystä perusteltiin valvonnan vaikeudella ja 15-vuotiaan oikeudella päättää arkisesta rahankäytöstä. Pelikoneiden ikärajan noston puolesta argumentoitiin niin rahojen tuhlaamisella kuin myös myöhäisemmällä rahapeliongelmillä.

Nadja Leham (Mattlidens skola) kysyi äänikynnyksen käytöstä eduskuntavaaleissa

NUORTEN PARLAMENTTI –KERHON PERUSTAMINEN

Nuorten parlamentti -kerhossa on mahdollista

- käyttää monipuolisia työtapoja,
- pohtia nuoria itseään kiinnostavia asioita,
- harjoitella yhteiskuntaopin tunneilla opittuja asioita käytännössä,
- kehittää vastuuta ja
- harjoitella vaikuttamisessa tarvittavia taitoja.

Kerhotunnit ja budjetti

Kerhotoiminta on tärkeä osa opetussuunnitelmaa. Tee kerholle suunnitelma ja budjetti etukäteen. Ilman määrärahojakin tulee toimeen, mutta esim. retkien tekeminen voi silloin olla hankalampaa.

Työsuunnitelma

Työsuunnitelmassa tulee olla ainakin kerho-kertojen määrä, ajankohta ja kerhonohjaaja. Työsuunnitelmassa voi ottaa huomioon paikkakunnan mahdollisuuksia erilaisiksi vierailukohteiksi. Mieti myös sitä, voitko hyödyntää kerhotoiminnassa vanhempia ja heidän tietoaan ja taitojaan. Viritä yhteydet paikkakunnan nuorten vaikuttajien ryhmiin ja ota kerholaiset mukaan kerhon toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Työsuunnitelman voi laatia vaikkapa seuraavista teemoista:

Eduskunta ja kansanedustajan työ

- materiaalina eduskunnan tuottamat aineistot

- www.lainsaatajat.fi
- sanomalehdet
- poliitikkohaastattelu esim. sähköpostilla toteutettuna
- täysistunto ja valiokuntatyöskentelyyn perehtyminen eduskunnan nettisivujen avulla
- Nuorten parlamentin kerholaistila-suudet

Mitä demokratia oikeastaan on?

- materiaalina Kerhokeskuksen tuottama Teemana politiikka -aineisto
- www.otakantaa.fi
- www.valtikka.fi
- poliittiset nuorisojärjestöt
- media

Nuorten vaikutusmahdollisuudet

- tutustutaan oman kunnan vaikutusmahdollisuuksiin nuorten näkökulmasta
- materiaalina kunnan sivut, henkilöhaastattelut, media
- www.kunnat.net/vallakas
- www.kansanvalta.fi
- Vastuut(on) -lehti

Poliitikkopaneeli

- kutsutaan alueen kansanedustaja nuorten paneeliin
- yhteistyö koko yläasteen ja kunnan muiden yläasteiden kanssa

Istuntopäivään valmentautuminen

- kysymysteeman valinta keskustelemalla
- taustatietojen etsintä
- kysymyksen muotoilu
- matkojen varaaminen

Nuorten parlamentti –edustajan/edustajien valinta

- kerho keskustelee menettelytavoistaar-pa, äänestys, osallistumisaktiivisuus, muu tapa?

Toimittajaoppilaan valmentautuminen

- <http://www2.edu.fi/lehtiverstas/toimittajakoulu/index.php>
- yhteys paikalliseen sanomalehteen
- istuntopäivän jutun etukäteissuunnittelu-yhteydet toivottaviin haastateltaviin

Istuntopäivän jälkilöylyt

- edustajan/edustajien ja toimittajaoppilaan kokemukset koko koulun tietoon
- jutun kirjoittaminen ja toimittaminen paikalliseen lehteen
- koulun verkkosivuille jutut ja kuvat
- päivän kokemusten arviointi

Tilat

Kerhopaikkana on yleensä koulun tilat – vaikkapa oppilaskunnan huone.

Alexander Stubb kertoi, että häntä jännitti varmasti enemmän kuin nuoria

Työpari tai ohjaajaverkosto

Kokeile työparia mikäli vain mahdollista. Vastuu jakautuu ja ideoitakin syntyy enemmän. Nuorten parlamentin ohjaajaverkostoa ylläpidetään Kerhokeskuksessa.

Tiedotus

Hyvä mainos kerhon toiminnasta houkuttelee kerholaiset mukaan. Joskus pelkästään jo sopiva kerhon nimi riittää mainokseksi. Muista myös tiedottaa kerhon työsuunnitelmasta vanhemmille.

Kerhon ilmapiiri

Kerhon avoin ja kannustava ilmapiiri on yksi laadukkaan kerhotoiminnan kriteereistä. Kokeile yhteistoiminnallisia työtapoja.

Arviointi

Arvioikaa yhdessä toimintaa; mikä onnistui, mikä olisi voinut onnistua vieläkin paremmin.

Paula Lehtomäki vastaamassa Nuorten parlamentin kysymykseen

SUMMARY: YOUTH PARLIAMENT 1998 - 2008

A full meeting of the Youth Parliament has now been organised for the sixth time. During the past ten years, 1194 youths have gotten into the Parliament's most visible spot, the main meeting hall. About 540 youths have watched from the wings as journalism students. During the past ten years, almost 550 Youth Parliament clubs have been established in Finland, of which circa 500 have sent a representative to the meeting in the spring. The number of youths participating in activities is, by a conservative estimate, at least ten times the number of clubs.

Over the past ten years, more than 150 verbal questions have been addressed in the meeting hall. Questions presented have ranged from the environmental risks of desertification to the lowering of the voting age. The Youth Parliament has been a forum that has been able to naturally bring to the attention of political decision makers those community issues that youths feel should be brought up and included in political discussion. Historical and statistical data can be found at www.eduskunta.fi/nuortenparlamentti (in Finnish).

Over the years the Youth Parliament has become one part of Finnish young people's system of being heard and affecting decisions. The youth law requires that young people be heard locally and regionally in matters that concern them. Questions presented to members of Parliament in the meeting hall are at least one entirety when considering what exactly is a matter concerning young people.

Over the years in the meeting hall decisions that are binding on adults have also been achieved. During the first meeting a clear majority voted for the Youth Parliament to be realised regularly. During the meeting in 2006 a position was taken regarding payment of representatives' travel expenses from government funds, which was realised for the first time in 2008.

The Youth Parliament is intended to be a voluntary activity for students in the 8th and 9th grades. At Parliament clubs established at school students become familiar with: epresentative democracies

- Parliamentary activities
- young people's possibilities to affect decisions and
- acting as an active citizen through themes that are interesting and timely for them.

The clubs' activities culminate in the verbal question sessions organised in the Parliament's meeting hall. There young people present questions that have been prepared at their clubs to members of Parliament with the head of Parliament leading the discussion. Young people participating in the Youth Parliament have a chance to see the Finnish decision-making model. They become familiar with how decisions are prepared. The preparation of questions for the ministers requires a notably broad knowledge base. The Youth Parliament offers young people a possibility for "effective citizenship experience".

An online course has been established for Youth Parliament clubs for the duration of the club season (kerhokeskus.moodle.fi). The goal of the online course was to strengthen communication between the clubs during the club season.

Parliament clubs prepared a total of 170 questions for members of Parliament. Many of them focused on the same subject areas, and because only about 20 questions can be handled during a question session a limit has already had to be set for the number of questions. The following principles were followed in putting together the schedule:

- regional equality
- sexual equality
- linguistic reach
- equality among the ministries.

In categorising questions received by subject, four particular themes came to light:

- questions regarding school and teaching
- those relating to mass transit/climate change
- questions relating to citizens' feelings of security
- young people's psychological problems and emotional bad feelings.

The youths were happy with the meeting day's arrangements – the food, members of Parliament and the greeting ceremony. In a few cases feedback pondered how events like this give young people natural routes to have their voices heard. The experience was new and exciting, and the youths were mostly satisfied with the ministers' answers. The answers included reminders that community matters of interest to young people and projects such as this will no doubt increase young people's interest in politics and in affecting decisions.

Tuija Brax vastaamassa eläinsuojelulakiin liittyvään kysymykseen

ČUÁKÁNKIÄSU: NUORÂI PARLAMENT 1998 - 2008

Nuorâi parlament tievâščuákkim uárnejui tääl kuudâd keerdi. Ovdâskode enâmustáá uáinojejee sajan – čuákkimsalin – láá peessâm majemui love ive äägi 1194 nuorrâd. Luptákuárvist láá toimâttejeeuáppen čuávum čuákkim suullân 540 nuorrâd. Love ive äägi láá Suomân vuádudum aldasáid 550 Nuorâi parlament kerho, main suullân vittäcyede láá vuolgâtâm kidduv ovdâsteijeidis čuákkimân. Toomân uásálistei nuorâi meeri lii váruvávt-uv miärustâldijn ucemustáá love-kiärdásâš kerhoi lohomere iähtun.

Čuákkimsalist láá love ive äägi šoddâm kiedâvuššud pajjeel 150 njálmálâš koččâmâššâd. Koččâmâšah láá toohum čunoäpiluumeest pirâsriskin jienâstemvuogâdovuodâ aheräji vyeleedman. Nuorâi parlament lii lamaš tot foorum, mii lii pastam vuohâsvt pyehtid poolitlâš miärdâstahhei tiätun tagarijd ohtsâškodálâš teemaid, maid nuorâi mielâst kolgâččij luptid poolitlâš savâstâlmân fáárun. Historjá- já lovot-tähtiäti kávnnoo čujottâsâst

www.eduskunta.fi/nuortenparlamentti (suomâkielân).

Nuorâi parlameentâst lii ivijmiel šoddâm ohtâ uási suomâ nuorâi kuullâm- já vaikuttenuvuhâdov. Nuorâiker-dilaahâ váátá nuorâi páihálâš já kuávlulâš kuullâm sii kyeskee aášijn. Čuákkimsalist staatârädi jesânáid toohum koččâmâšah lii aainâs-uv ohtâ ubâlâšvuotâ, ko hammiistâl tom, mii ubâ liigin tot nuorâid kyeskee äšši.

Ivijmiel láá čuákkimsalist finnejum äigá meiddei rávisulmuid kenigitte miärdâsah. Vuosmuu čuákkimist jienâstui čielgâ lovoiguin Nuorâi parlament olášitmist merikooskâi. Ive 2006 čuákkimist peleväldim tábâhtui ovdâsteije mätikkoloi finniimân staatâ vaarijn, mii oláštui vuosmuu keerdi ive 2008.

Nuorâi parlament lii vuáduškoovlá 8.-9. luokai uáppeid uáivildum iävtutátulâš toimâ. Škovláid vuádudum parlamentkerhoin uáppeeh uápásmuvah

- ovdâstejeevâš demokratian
- ovdâskode toomân
- nuorâi vaikuttenuvuhâdovuodáid já
- aktiivlâš aalmuggesânin toimâmân äigikyevidlis teemai pehti, moid nuorah jiejah tobdeh mielâkiddiivâšvuotâ

Kerhoi toimâ čokkeluvâ njálmálâš kojâdâllâmtiijmán, mii uárnejuvvoo ovdâskode čuákkimsalist. Tobbeen

nuorah taheh kerhoinis valmâštállâm koččâmâšáid staatârädi jesânáid ja ovdâskode sahâalmai joodeet saavâ. Nuorâi parlameentân uáslistee nuorah peessih uáinid syemmilâš miärdâstoohammaali. Sij uápásmuvah miärdâsâi valmâštâlmân. Koččâmâšâi valmâštállâm ministeráid váátá viehâ vijdes tiäduid. Nuorâi parlament fáálá nuorâid máhdulâšvuotâ “aalmuglâštohálâšvuodâvuáttámušân”.

Nuorâi parlament –kerhoid lehâstui kerhopaje äáigán viermikurssâ (kerhokeskus.moodle.fi). Vierimkuursâ ulmen lâi nanodid kerhoi koskâsâš ohtâvuodâtoollâm kerhopaje äägi.

Parlamentkerhoh tohhii staatârädi jesânáid ohtsis 170 koččâmâššâd. Maangah tain kiedâvuššii siämmáid fáddápirráduvâid, já ko kojâdâllâmtiijme äägi kiergân kiedâvuššâd tuše suullân muáddlov koččâmâššâd, lii koččâmâšâi mere ferttim juo taam muddoost raijid. Peivioornig ráhtimist nuávdittuvvojii čuávvoov prinsiiaph

- kuávlulâš täsiárvu
- suhâpeelij täsiárvu
- kielâlâš ooláadmuddo
- ministeriöi koskâsâš oovtiärdâsâšvuotâ.

Vuáttám koččâmâšâi luokittâlmist pajaneh uáinusân nelji sierânâs teema:

- škoovlân já máttááttâsân lohtâsejee koččâmâšah
- juávkkujotolâhân/šonjâdâhnuvâstusân lohtâsejee
- ulmui torvolâšvuotâ toobdon lohtâsejee koččâmâšah
- nuorâi mielâtiervâšvuotâčuolmah já jiegalâš illâvajeem.

Nuorah lijjii tuđâvâáh čuákkimpeeivi raamijd – purrâmâšân, aalmugovdâsteijeid, juhlevuástávâldimân. Motomijn macättâsâin suogârdâllui tot, maht tágareh tilâlâšvuodah adeleh nuorâid vuovâs kanaviyd finnid jienâs kullumnáál. Vuáttámuš lâi uudâs já kiäldulâš, já nuorah lijjii iänâáš tuđâvâáh ministerij vástádâssáid-uv. Vástádâsâin muštottui, et nuorah tobdeh mielâkid-diivâšvuotâ ohtsâškodálâš äššijd já tágareh tooimah vissâsvt lasetteh nuorâi mielâkiddiivâšvuotâ politiik já vaikuttenuvâ kuáttâ.

VUÄNNÕS: NUÕRI PARLAMENTT 1998 – 2008

Nuõri parlameent tiuddsääbbar rieššeš ää'n kuudad vuära. Ee'ttikkaä'dd pukin äälmös kuästtjempäikka-sääbbarkuärnca- liä piässâm mõõnni lääi ee'jj äi'ggen 1194 nuõrräd. Krii'lcäst liä sääbbar praavvâm tuäimmteei mätt'tööttjen nu'tt 540 nuõrräd. Lääi ee'jj äi'ggen liä lää'ddžänma vuädduum älddsin 550 Nuõri parlamentt sie'brred, koin nu'tt 500 čue'd liä vuõlttääm keäddä vöborsee'kkes sääbra. Tuäimmjumu'sše vuässöötti nuõri mie'rr lij – arvvoözz mie'ldd uu'ccmösân lääikeärddsaž sie'bri lääkkmeärra ve'rddee'l.

Sääbbarkuä'rncest lij lääi ee'jj äi'ggen östtum kiott'töölläd pä'jjel 150 njäälmlaž kōöčcmōššād. Kōöčcmōššād liä maadardum u'rvvžänmest pirrōsvaarrān jionstemvuoiiggadvuod-ää'kkräaivue'lumu'sše.

Nuõri parlamentt lij leämmaš töt foorum, kää'tt lij pästtam luänddsānji pu'htted poliitiikkaž tu'mmstöknee'kki tie'ttemvuō'tte nākam õhttsažkääddlaž theemaid, kook nuõri miölāst öölgči vā'ldded lokku poliitiikka säärnōōttāmpoodd. Histoora da statistikteäd kau'nnje addrōōzžast. www.eduskunta.fi/nuortenparlamentti (lääddas).

Nuõri parlameentest lij mõõnni ee'jji šōddām õhtt vääžnai vuä'ss lää'ddveärlaž nuõri kuvddlem- da vaikktemriäššmōōžž ooudāsviikki. Nuõrilää'kk ooudlā'stt nuõri pääiklaž da vooudlaž kuvddlumuužž sij kuōskki aa'sšin. Sääbbarkuä'rncest valdiasääbbar vuässlaid maadardum kōöčcmōōžžin lij kuuitāg õhtt obbvuoitt āāblkā'stmen tōn, mii šāt lee'd nuõrid kuōskki ä'sš.

Ee'jji mie'ldd sääbbarkuä'rncest lij vuäžžum äigga še vuōrāsoummid kuōskki öölgtem tu'mmstōōggid. Vuōssmōš sääbbrest jionsteš čiołgg lāāggin Nuõri parlameent čōōdtumuužžāst totšnaa'jeld. Ee'jj 2006 sääbbrest beä'lest vālddmōššān leäi vöborsee'kki mä'tkko'rvvōōzzi vuäžžmōš valdia vāā'rain, kää'tt čōōdteš vuōssmōš vuära ee'jj 2008 äi'ggen.

Nuõri parlamentt lij vuäddškoou'l 8.-9. klaazzi škoou'lnee'kkid jurddum jioččvāāldlaž tuejjumuš Škoou'lid vuädduum parlamenttsie'brin škoou'lnee'kk tobdstā'tte

- vöborše'knallšem meervāāldlažvuō'tte
- ee'ttikkaä'dd tuejjumu'sše
- nuõri vaikktemvuäittmōōžžid da
- jioččalttee'es naroodān tuäimmjumu'žze da nuõri miölāst si'jjid kuulli vāāžnai peerstemnallšem da ääi'jpoddsaz themai päāi'k.

Sie'bri sääbbrōōšmōš tuōncčāātt ee'ttikkaä'dd sääbbarkuä'rncest riāššōōttām njäälmlaž kōōjjeemčiā'sse. Tō'st nuōr maadrā'stte sie'brin valmštum kōōčcmōōžžid valdiasääbbar vuässlaid ee'ttikkaä'dd saaggjāāđtei jāā'dtem maainstemvuāraid. Nuõri parlamen'tte vuässööttām nuōr peä'sse vuae'nned lää'dd tu'mstōōgg tuejjeem-maal. Sij tobdstā'tte tōōzz, mā'htt tu'mmstōōggid valmstōōlāt. Kōōčcmōōžžid valmstōōllmōš ministeriaid ouddlāstt ežā veiddsōš teättvuād. Nuõri parlamentt oudd vuäittmōōžž "meerlažpā'stemvuōđ praksi'sse".

Nuõri parlamentt –sie'brid ääveeš sie'brpāāi ääi'jas ne'ttkuurs. (kerhokeskus.moodle.fi). Ne'ttkuurs täävtōšsān leäi raaveed sie'bri kōskksa kontaktāānnmōōžž sie'brpāāi äi'ggen. Parlamenttsie'br tuejje riikksuävtōōzz vuässlaid õhtse'žze 170 kōōčcmōššād. Määngg kōōčcmōōžž kiōtt'tō'le seämma ä'sšpiirid, da gu kōōjjeemčiāss äi'ggen õōstet kiōtt'töölläd päi nu'tt kuāhtlo kōōčcmōššād, kōōčcmōōžžid meä'r leäi ju'n tān rāājest jouddum rāā'jtet. Pei'vvpā'reād raajjām poodd jāā'kkteš puō'ttinallšem vuāđđjuurdid.

- vooudlaž tā'ssäärv
- sooggbeä'li tā'ssäärv
- kiöll'laž vuällvuōtt
- ministeriai kōskksaž õōutverddsažvuōtt.
- Klasstōōllmen puättam kōōčcmōōžžid mie'ldd kaggā'tte ou'dde nellj takai theem:
- škoou'le da mätt'tō'sse kuōskki kōōčcmōōžž
- joukktrafi'kke/äimmōsmuttō'sse kuōskki
- naroodlaž staanvuōđ tobdmō'sše kuōskki kōōčcmōōžž
- nuõri miöltiōrvāsvuōttpro'blee'm da jioğgsaž pannvōōjj.

Nuõr le'jje leekkstez si'jjid läädnai sääbbarpeei'v programmraamid – veärru, parlamenttnee'kkid, prää'žnekvuästtavälddmö'sše. Måtam maacctõõžžâst smiõ'tte tõn, mä'htt näkam sääbbarpoodd ou'dde nuõrid suäppi teädtem-maal vuäžžad jjiõnes maai'lme kuullämnalla. Praksis leäi odđ da miõ'lle pääššneeja,

što nuõrr le'jje ministeriai vasttõõzzid jiõččää'sšest miõlstes. Vastõõzzin mõšt'teš, što õhttsažkääddlaž ää'sš da näkam ha'gkõõzz aainâs lâä'zste nuõri peerštumuuzž politiikk da vaikktem ärra.

Emmi Purhonen (Könönpellon koulu) kysyi kouluretkien ja leirikoulujen rahoituksesta

*"Nuorten parlamentti avasi silmiäni enemmän, antoi mahdollisuuden nähdä pintaa syvemmälle, miten eduskunta toimii. Näin peruskouluikäisenä moni saat-
taa ajatella, ettei nuorten parlamentti ole tarpeellinen tai ettei asia koske nuoria
itseään varsinaisesti, mutta itse koin mahtavana päästä mukaan istuntoon. Lisäsi
kiinnostusta poliittisiin asioihin ja kokemus oli hyödyllinen, ehdottomasti. Nuorten
parlamentti on varmasti saanut vuosien aikana enemmän huomiota ja lisää nuo-
ria kiinnostumaan asiasta. Tämä antaa mahdollisuuden itse vaikuttaa ja olla mu-
kana päättämässä, tai ainakin olla mukana seuraamassa miten eduskunta toimii.
Tällä hetkellä en toimi missään järjestössä aktiivisesti. Olen koulun oppilaskunnan
jäsen."*

Laura Ilanen

*"Kokemus oli erittäin mielenkiintoinen omalta osaltani. Pääsi näkemään mm.
kansanedustajia ja muita tärkeitä henkilöitä. Koin nuorten parlamentin erittäin
hyödyllisenä, koska nyt sain vähän tietoa miten eduskunnassa ylipäätänsä toimi-
taan."*

Tero Moilanen

*"Nuorten parlamentin täysistunto oli tosi mukava kokemus! Oli aika jännä
nähdä, miten kansanedustajat työskentelevät."*

Laura Kuismanen